

MAGAZINE VOOR ALUMNI EN RELATIES

Broerstraat 5

- > Oorlogskinderen in Oeganda
- > Ontdekking en strijd tegen Alzheimer
- > Wonderschone microalgen in de Poolnacht
- > RUG-vlag op de Kilimanjaro
- > Alumnireis naar Afrika

> **Alumnus van het jaar:
Jelle Brandt Corstius**

Ontwikkel uw Leiderschap

Onze leergangen

- Business Strategy Course
- Bestuurlijk Leiderschap
- Merkmanagement
- Strategisch Programmamanagement
- HR-Strateeg
- Talent en Organisatieontwikkeling
- Management van Organisaties
- Verandermanagement
- Senior Beleidsadviseur
- Strategic Business Development
- Strategische Marketingcommunicatie
- Excelleren in Dienstenmarketing
- Public Strategy Course
- Summercourse Verandermanagement

Unieke flexibele Masterstudie

ACADEMIE VOOR MANAGEMENT:

- biedt een goede balans tussen opleiden, werk
- stemt uw opleiding af op carrièreontwikkeling
- slaat een brug tussen theorie en praktijk
- opent deuren naar nieuwe netwerken
- organiseert centraal in Nederland

rijksuniversiteit
 groningen

www.academievoormanagement.nl

- > 4 **Alumnus van het jaar**
Jelle Brandt Corstius, nog moe van 'Zomergasten', verheugt zich op de chaos van India
- > 6 **Zwarts op wit**
- > 7 **Alumnus in het buitenland**
- > 8 **Stappen op een ei**
Gruwelijke ervaringen van door rebellen ontvoerde Oegandese kinderen en hun reïntegratie in de samenleving
- > 10 **Alumnus schrijft boek**
- > 11 **Ain Wondre Stad**
- > 12 **Dementieonderzoek buiten de gebaande paden**
Ellen Nollen ontdekte belangrijk gen in de strijd tegen Alzheimer
- > 14 **Column Steven van de Vijver**
- > 15 **Afrikaanse muziek wordt een grote hype**
Oprichter Sellaband, Pim Betist, tekent nu voor Africa Unsigned
- > 16 **Overwachte schoonheid**
Poolonderzoekster Anita Buma over de basis van het zeeleven: microalgen
- > 19 **The House of Father Tuck**
Vindicathuis in de Jozef Israëlsstraat én in Madurodam
- > 20 **Nait soez'n, moar doun op de Kilimanjaro**
Trotse alumni plantten RUG-vlag op het dak van Afrika
- > 22 **'Stel, je hebt een schip'**
Filosoof Igor Douven neemt alledaagse redeneerpatronen onder handen
- > 24 **Column Tienke Koning**
- > 25 **Ubbo Emmius Fonds**
- > 26 **Alumni Actief**
- > 27 **Terug op de RUG**
- > 28 **Life Long Learning**
- > 30 **Oraties, Portretten en Colofon**
- > 32 **Alumni Achteraf**

Foto voorkant > Alumnus van het jaar Jelle Brandt Corstius

FOTO > ELMER SPAARGAREN

Menig tijdschriftredactie worstelt met de vraag wat de lezers van het blad verwachten. Dat geldt ook voor ons. Tegelijkertijd moeten de belangen van de alma mater gediend worden. Gelukkig blijkt het in de praktijk goed mogelijk beide partijen te vriend te houden.

Dat wees ook het lezersonderzoek uit, dat dit voorjaar is gehouden. Hieruit bleek dat de RUG-alumnus de *Broerstraat 5* wel degelijk op prijs stelt. En uit het feit dat wij als redactie nog steeds dit werk ongehinderd mogen voortzetten, kan afgeleid worden dat ook de universiteit tevreden is. Die enquête heeft ons erg geholpen. Daarom willen we de respondenten hartelijk bedanken. Meer over dit lezersonderzoek staat op pagina 18.

De *Broerstraat 5* wil een beeld geven van de hedendaagse universiteit en haar oud-studenten. Telkens richten we daarom de schijnwerper op enkele van uw 95.000 mede-alumni. In dit nummer is dat bij uitstek Jelle Brandt Corstius, 'Alumnus van het jaar 2010' en in Nederland wereldberoemd door zijn tv-programma's bij de VPRO, waaronder 'Zomergasten'.

Verder wil het blad aansluiten bij actuele trends, zowel in wetenschap als maatschappij. Omdat 'internationalisering' ook bij de universiteit een hot item is, hebben we bijvoorbeeld ooit de rubriek 'Alumnus in het buitenland' in het leven geroepen. Soms is echter zulke 'gestuurde' aandacht overbodig en gaan in de praktijk zaken vanzelf. Zo bleek opeens hoeveel 'Afrika' er – geheel onbedoeld – in dit nummer is beland: Jelle Brandt Corstius maakt achteloos melding van een verblijf in Ethiopië, Margaret Angucia onderzocht het lot van kindsoldaten in Oeganda, columnist Steven van de Vijver was tropenarts in Kongo, Pim Betist brengt popmuziek uit Afrika naar Europa, RUG-alumni bedwongen de Kilimanjaro, AOG-cursist Geert Dijksterhuis doceerde in Mali en VVD-Tweede Kamerlid Malik Azmani heeft Marokkaanse 'roots'. En ú kunt deelnemen aan de speciale Alumnireis naar dit prachtige continent...

We wensen u veel leesplezier. En uw reacties blijven welkom.

De redactie
redactieB5@rug.nl

Alumnus van het jaar

Het is nog niet eens voorbij, maar 2010 is het jaar van RUG-alumnus **Jelle Brandt Corstius** (32). Een nieuw boek, een tweede indringende documentairereeks over zijn voormalige 'standplaats' Rusland en als klap op de vuurpijl het presenteren van 'Zomergasten', een van de meest eervolle baantjes in de Nederlandse journalistiek. En dan werd hij door de RUG ook nog beloond met de titel '**Alumnus van het jaar**'. De jury prees zijn internationale inslag en de oprechte interesse waarmee hij zijn onderwerpen benadert. 'Dat is typisch Groningen.' Tijdens de sluiting van het Academisch jaar ontving hij uit handen van Rector Magnificus Frans Zwarts een kunstwerk van Jan Steen.

‘India trekt om dezelfde redenen als Rusland, de chaos lijkt me prachtig’

Ik was in Ethiopië, in de jungle, toen ik een mailtje kreeg van de RUG. Of ze me mochten bellen, want er was iets wat ze graag persoonlijk met me wilden bespreken. Ik heb teruggemailed dat dat echt niet ging. En toen bleek dat ze wilden checken of ik voor de Alumnus-van-het-jaar-verkiezing beschikbaar zou zijn. Tot dat moment had ik nooit van de prijs gehoord.

In eerste instantie vond ik het wel gek. Ik was nooit een goede student, ben geen echte academicus. Laat ze zo'n prijs geven aan iemand die net een nieuw eiwit heeft ontdekt, dacht ik. Op de dag zelf begreep ik dat dat óók gebeurde, geniale studenten werden in het zonnetje gezet. Mijn prijs was bedoeld voor iemand die iets bereikt had in de maatschappij. En om media-aandacht te genereren natuurlijk.

In mijn toespraak vertelde ik dat ik veel gehad heb aan mijn studie geschiedenis. Vooral van Antoon de Baets [docent eigentijdse geschiedenis en oprichter Network of Concerned Historians] heb ik veel geleerd; onder meer dat je ook kritisch kunt zijn zonder te oordelen. Mijn studie journalistiek vond ik minder nuttig. Ik geloof niet dat je dat vak kunt leren op een universiteit of hogeschool. Je kunt het, of je kunt het niet. Ik heb zelf stage gelopen bij het tv-programma 'Barend en Van Dorp' en dáár heb ik me ontwikkeld, in de praktijk. Misschien moet de RUG de opleiding gewoon niet aanbieden. Maar er moeten in elk geval meer mensen uit de praktijk langskomen. Het is nu allemaal wel heel veel theorie.

Meer betrokkenheid

Als ik een groep jonge talentjes onder mijn hoede kreeg, dan zou ik ze meteen in het diepe gooien. Ze een week geven en de opdracht: kom maar terug met een mooie reportage. Mensen die dt-fouten maken zou ik er meteen uitmieteren. Dat had in Groningen ook gemogen, dat is me tegen gevallen. Ik dacht dat het een heel elitaire opleiding zou zijn, een soort 'top of the bill', maar uiteindelijk was het toch gewoon te makkelijk.

Ik zou ze ook aansporen te kijken naar verhalen die echt nieuw zijn, in plaats van naar waar andere journalisten over schrijven. Dat stoort me aan de Nederlandse journalistiek. Er gebeurt zoveel op de wereld, waarom gaat het dan elke avond over Wilders?

En ik zou een pleidooi voor meer betrokkenheid willen houden. Daar kijken Nederlandse journalisten vaak op neer. Alsof je pas goed bent als je altijd cynisch bent. De eerste die een harde grap kan maken over een ramp, dat zou een goede journalist zijn. Nee, het is juist goed om betrokken te zijn. Dan krijg je ook een meer persoonlijke vorm van journalistiek. Uiteindelijk ben je toch nooit helemaal objectief, dat is een illusie.

Ik lees graag internationale media, de *Herald Tribune* bijvoorbeeld. Nicholas Kristof is een inspiratiebron voor mij, die heeft die betrokkenheid. Hij schrijft veel over Kongo, altijd op basis van zijn reizen. Hij maakt het zich daar niet gemakkelijk en wil altijd van de hoed en de rand weten.

Ook in de toon kunnen sommige Amerikaanse media een voorbeeld zijn. Die is zakelijker, feitelijker. In Nederland begin je vaak aan een stuk en dan blijkt het een soort opsomming van hoeveel iemand weet. Dat vind ik irritant. Ik snap die nadruk op columnisten en commentatoren ook niet zo. Wat kan mij het nou schelen wat de hoofdredactie ergens van vindt? Toch worden juist die stukken enorm goed gelezen.

Zomergasten

Een krant waar ik wel veel bewondering voor heb, is *nrc*next*. Die durven, die nemen risico's en dat vind ik journalistiek heel belangrijk. Ik heb dat zelf met 'Zomergasten' ook gedaan. Ik had aangekondigd dat ik de fragmenten niet van tevoren zou bekijken, dat is spontaner. Maar het bleek een ramp te zijn. Je hersens kunnen niet drie uur lang zo geconcentreerd zijn. Je hebt ook tijd nodig om je volgende vragen te verzinnen. En dat is tijdens die fragmenten. Toch ben ik nog steeds blij dat ik het zo gedaan heb. Je moet gewoon risico's durven nemen in het leven.

Ook in het leven, ja. Voordat ik naar Rusland vertrok had ik ook geen flauw idee waar ik aan begon, voor hetzelfde geld was ik binnen een half jaar teruggeweest. Wat ik niet wil is dat ik later denk: Had ik maar... Ik zie zo vaak dat vrienden zeggen: "Ja, ja, ik wil ook nog wel een keer naar Rusland." Dan denk ik: Ga dan gewoon, wat let je! Je zegt je baan op en je koopt een ticket, zo moeilijk is het niet.

>> [vervolg op pagina 6](#)

FOTO JAN LUURSEMA

Jelle Brandt Corstius (1978)

haalde in 2004 zijn diploma geschiedenis en journalistiek aan de RUG. Daarna werkte hij enige tijd als redacteur bij 'Barend en Van Dorp'. Vervolgens vertrok hij naar Moskou, waar hij aan de slag ging als correspondent voor dagblad *Trouw*. Ook maakte hij er de bekroonde VPRO-series 'Van Moskou tot Magadan' en 'Van Moskou tot Moermansk'. Bij dezelfde omroep presenteerde hij dit jaar 'Zomergasten'. Hij is auteur van *Rusland voor gevorderden*, *Kleine landjes* en *Van Moskou tot Medan* en schrijft een wekelijkse column voor *Het Parool*.

Juryrapport en video
prijzuitreiking:
> www.rug.nl/alumni
> www.jellebc.nl

TEKST >

FRANKA HUMMELS

FOTO PAG. 4 >

PETER WASSING

‘Ik heb ook dat Amsterdamse provincialisme van me afgekickt, daar ben ik blij mee’

>> [vervolg pagina 5](#)

Ik weet ook wel dat veel mensen er niet van houden, maar bij mij zat dat risico's nemen er altijd al in. Na mijn eindexamen ben ik een jaar naar het buitenland [Pennsylvania] gegaan, dat had niet gehoeven. En ik ben, hoewel ik ben opgegroeid in Amsterdam, in Groningen gaan studeren. Ik wilde een nieuwe omgeving. Ik zie nu dat mijn vrienden die in Amsterdam zijn gebleven nog met precies dezelfde mensen omgaan als vroeger. Ik heb ook dat Amsterdamse provincialisme van me afgekickt, daar ben ik blij mee.

En zoals ik ooit Amsterdam verlaten heb, ben ik nu helemaal klaar met Rusland. Ik kan het met gemak nog drie jaar uitmelken, misschien nog een serie maken. Ik merk echter dat ik eigenlijk niets meer te vertellen heb. Ik word nog heel vaak gebeld. Dan heeft Poetin weer iets gezegd en of ik daar dan een mening over heb. Dat is natuurlijk wel zo, ik volg het nieuws nog altijd, een groot deel van mijn leven is daar en ik mis het ook heel erg, maar ik wil er niets meer mee doen. Ik wil dat stempel niet, ik wil mezelf vernieuwen.

Ik ben een echte generalist, houd me met een heleboel dingen tegelijk bezig. Ik heb in de afgelopen anderhalf jaar inclusief ‘Zomergasten’ drie series en drie boeken gemaakt. Daar word je moe van. Dat merk ik nu. Volgens mij loop ik al maanden tegen een burn-out aan. Ik ben laatst naar Almere in plaats van naar Hilversum gereden, zo heb ik bijna de uitzending gemist. En ik was mijn schoenen vergeten, kwam ik daar aan op mijn All Stars.

Daarom heb ik nu een periode van een half jaar rust ingelast. Ik heb natuurlijk wel een paar schnabbels, maar verder moet het stil zijn, even niet met mijn kop op tv. Ik wil juist iets heel anders, mijn kookdiploma halen, in een keuken werken. Ik vind koken heel leuk en volgens mij is het ook goed om ook iets met je handen te doen, niet alleen maar altijd met je hoofd bezig te zijn.

Hindi leren

Verder wil ik graag Hindi leren. Mijn volgende VPRO-serie gaat namelijk over India. Dat is natuurlijk een heel groot land met heel veel talen, maar Hindi is de grootste. Ik weet nog niet of ik de lessen in Bombay of Delhi ga volgen, misschien wel allebei. Om de serie te kunnen maken is het denk ik belangrijk dat ik een paar keer alleen door India gereisd heb. India trekt om dezelfde reden als Rusland, de chaos lijkt me prachtig.

De kans is bovendien groot dat ik opnieuw gevraagd word voor ‘Zomergasten’. Ik weet nog niet of ik dat wel wil. Iedereen heeft er altijd wat over te zeggen, te zeiken. Je staat als presentator wel heel erg in het middelpunt van de discussie. Dat wist ik van tevoren. En ik wist dat mijn huid dik genoeg zou zijn, anders had ik de baan niet aangenomen. Toch was de afgelopen periode wel erg onrustig. Ik moet er dus eerst over nadenken. Daar heb ik de tijd voor: de India-serie wordt pas in het voorjaar van 2012 uitgezonden.’

Zwarts op wit

Cultuuromslag

Eind oktober moet ik optreden op de Aziatisch-Europese rectorenconferentie. Het gaat snel met de internationalisering. Alsof het de gewoonste zaak is van de wereld, zit ik daar aan tafel met de presidenten van de universiteiten van Beijing en Kyoto, samen met mijn collega uit Warschau. Wie had dat een jaar of tien geleden kunnen denken? Toen had bij wijze van spreken niemand nog van een Chinese universiteit gehoord.

De afgelopen jaren heeft er een grote cultuuromslag richting internationalisering plaatsgevonden. En niet alleen met betrekking tot China of Azië. Recent verscheen ineens Saoedi-Arabië op het toneel, met de oprichting van de King Abdullah University of Science and Technology. En ik zweer u dat ook Turkse universiteiten belangrijk worden, in Ankara, Istanbul en andere Turkse steden. In Latijns-Amerika is het al net zo. In veel landen staan universiteiten met enorme ambities.

Natuurlijk heb ik me afgevraagd wat die beweging in gang heeft gezet. Zoals ik dat nu zie, is dat vrijwel zeker gekomen door het internet. En het waren de studenten die ermee begonnen. Door de informatie die zij op internet kunnen raadplegen, zijn tussen het jaar 2000 en 2005 enorme studentenstromen over de wereld ontstaan. Per jaar gaan er nu drie miljoen hoger onderwijsstudenten in het buitenland studeren. Een aantal dat elk jaar nog eens met een half miljoen toeneemt. Wat het proces van internationalisering volgens mij ook heeft versneld, was een gebeurtenis op 28 juni 2003. Op deze dag publiceerde de Shanghai Jiao Tong University haar eigen ranglijst van werelduniversiteiten. Niet dat er voordien geen ranglijsten bestonden, maar deze lijst pretendeerde als eerste van objectieve en meetbare criteria uit te gaan. Het project was ontsproten aan de behoefte van de Chinese overheid om beter zicht te krijgen in de positie van Chinese universiteiten ten opzichte van universiteiten elders. De publicatie van de lijst heeft de verhoudingen in het internationale krachtenveld volstrekt veranderd. Door de rankings is de concurrentieslag tussen de 17.000 instellingen voor hoger onderwijs op deze aarde een speelveld geworden met een wereldwijd publiek. Een speelveld met winnaars en verliezers, waarbij alleen de instellingen in de top 250 werkelijk als werelduniversiteit kunnen worden aangemerkt. Groningen behoort tot die groep. Ondertussen zijn de rankings niet meer weg te denken. Het is van levensbelang

geworden om een goede positie in te nemen en mee te gaan in de internationale prestatiecultuur. Niet alleen omdat internationale studenten de positie van de universiteit op de ranglijsten bij hun keuze voor een instelling betrekken, maar ook omdat het Matteüsprincipe geldt: ‘Want aan een ieder die heeft zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben, maar wie niets heeft, hem zal zelfs wat hij heeft nog worden ontnomen’ (Matteüs 25:29). Een ongemakkelijke waarheid, zeker, maar ik kan u geruststellen. Onze universiteit heeft alles in huis om zich op mondiaal niveau te laten gelden.

Prof. dr. Frans Zwarts
rector magnificus

> www.rug.nl/opening

FOTO > MICHEL DE GROOT

Besmet met het Amerikavirus

Midden in de bossen van Chapel Hill (VS) heeft RUG-alumnus Jur van den Berg (29) zijn droomplek gevonden. Hij doet als postdoc onderzoek op het gebied van medische robotica aan de universiteit van North Carolina. Toch blijft hij voeling houden met Groningen: 'Ik kijk nog altijd op teletekst naar de uitslagen van FC Groningen.'

Afgelopen voorjaar won alumnus informatica Jur van den Berg in Alaska een prestigieuze prijs tijdens de IEEE International Conference on Robotics and Automation, de grootste en belangrijkste roboticaconferentie ter wereld. De prijs sleepte hij in de wacht met zijn paper over de mogelijkheid om bepaalde routinehandelingen te automatiseren bij langdurige operaties met de Da Vinci-robot, een op afstand bestuurbare operatierobot. 'Het voordeel van de Da Vinci-robot is dat de chirurg niet steeds voorovergebogen hoeft te werken. En nog belangrijker: dankzij de "motion scaling"-techniek kunnen sommige handelingen met veel grotere precisie worden uitgevoerd,' vertelt Van den Berg.

Toch is het niet de medische of technische kant aan zijn onderzoek dat hem trekt. 'Mijn motivatie haal ik puur uit de onderliggende wiskunde. Uit de elegantie van de algoritmes.' Trots is Van den Berg wel op zijn prijs, maar prestige is voor hem ondergeschikt aan een prettige werkomgeving. 'Ik vind het heel belangrijk om op een plek te wonen waar ik me prettig voel. Mijn persoonlijk leven is voor mij net zo belangrijk als mijn werk.'

Natuur

'Het is hier groen en de natuur is supermooi,' vertelt Van den Berg enthousiast. 'En er is geen ruimtegebrek. In Nederland had ik altijd gedonderd om fatsoenlijke woonruimte te vinden. Nu huur ik voor 500 dollar een vrijstaand huis. Midden in de bossen, maar vlak bij de campus. Fantastisch! De kwaliteit van leven is heel hoog. Het voelt hier echt aan alsof ik in een vakantiepark woon, zo midden in de natuur met een meertje in de buurt.'

In 2007 kwam Van den Berg naar North Carolina. Twee jaar later vertrok hij naar de andere kant van de VS, naar de zeer vooraanstaande

universiteit van Berkeley in Californië (zie foto). Een jaar later was hij echter al weer terug: 'De universiteit van North Carolina staat dan wel minder goed aangeschreven dan die in Berkeley, maar hier voel ik me veel meer thuis. Veel Amerikanen begrijpen dat niet. Als je ergens een betere baan kunt krijgen, verhuis je toch gewoon? Ik moet hier vaak uitleggen dat dat voor mij niet genoeg is. Blijkbaar is dat een heel Nederlandse instelling.'

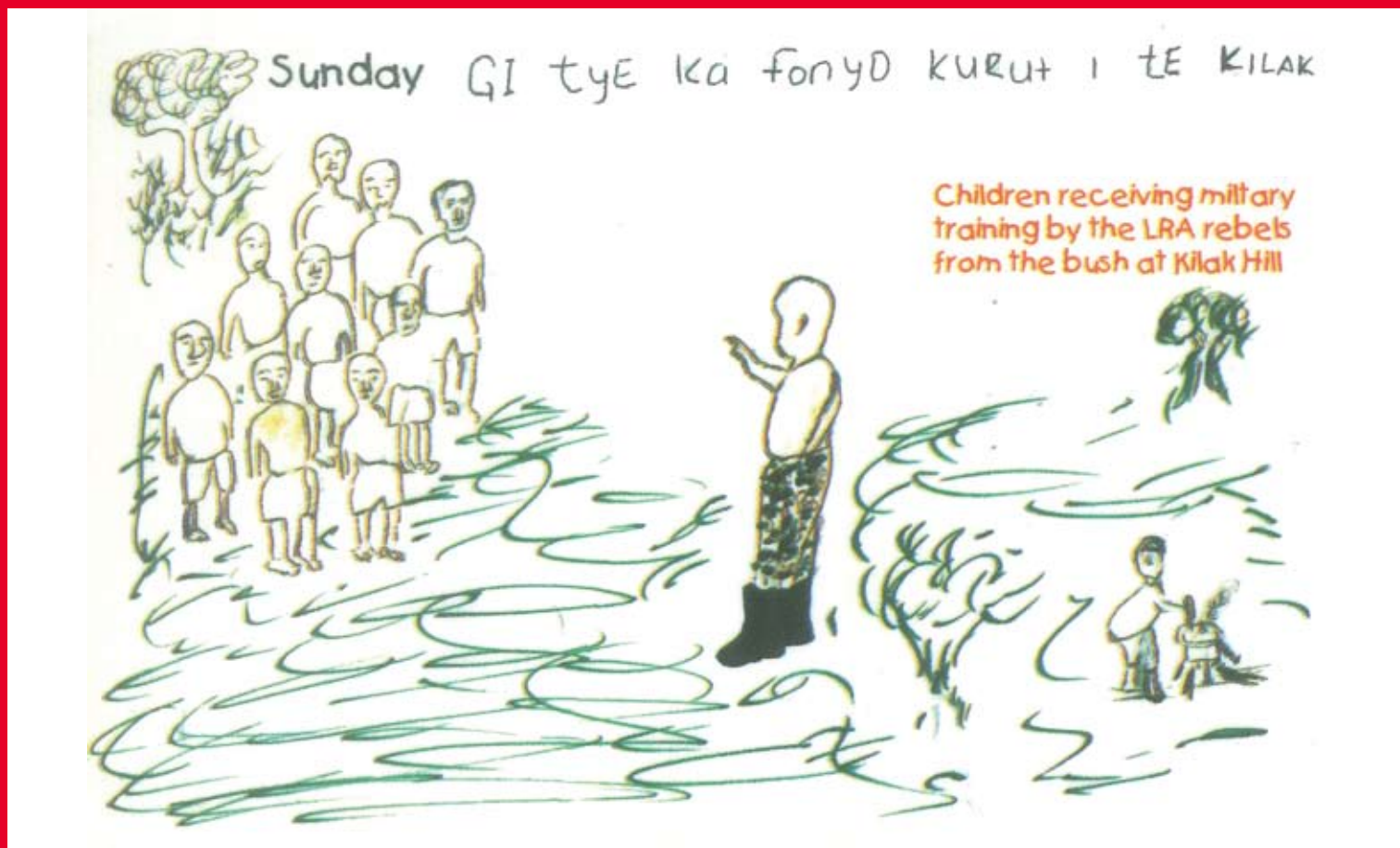
Ook zijn directheid is typisch Nederlands. 'Als ik het ergens niet mee eens ben, zeg ik dat. Vaak recht voor zijn raap. Dat moet ook in de wetenschap. Je kunt het tenslotte niet altijd met elkaar eens zijn. Een collega uit China is daarin heel anders. Rechtstreeks communiceren vindt zij juist moeilijk. Vooral als ze het niet eens is met een hogergeplaatste. Dat lijkt me erg lastig. Ik merk ook dat mensen hier mijn directheid prettig vinden.'

Tempo

Van den Berg: 'Toen ik hierheen kwam, zat ik net als veel andere Nederlanders vol vooroordelen over Amerika: een dom, rechts land met dikke mensen die overdreven vriendelijk doen. Aan de andere kant wist ik ook dat veel mensen die er komen wonen worden besmet met het Amerikavirus. Dat is bij mij ook gebeurd. Ik vind het fantastisch dat mensen hier zo vriendelijk zijn. Ik heb in korte tijd enorm veel kennissen gekregen.'

Het tempo in Amerika ligt wel hoger, merkte Van den Berg. 'Er wordt vaker 's avonds en in de weekends gewerkt dan in Nederland. De eerste maanden heb ik daar wel mee geworsteld, maar inmiddels bevalt het me. Het scheelt natuurlijk enorm dat ik mijn werk fantastisch vind.'

TEKST > MARIJE SIETSMa

Reïntegratie van ontvoerde Oegandese kinderen

Stappen op een ei

Kindsoldaten vindt Margaret Angucia een ongewenste benaming voor de Oegandese kinderen die werden ontvoerd door het Lord's Resistance Army. De Noord-Oegandese sociale wetenschapster beschreef haar onderzoek naar de gruwelijke ervaringen en de sociale reïntegratie van teruggekeerde kinderen in *Broken Citizenship*, waarop zij deze zomer in Groningen promoveerde.

Illustratie boven:
Voorkant dissertatie
Margaret Angucia

Het is een conflict zonder duidelijk begin, einde of reden, maar met zeer gruwelijke aspecten. De Lord's Resistance Army (LRA) terroriseerde zo'n twintig jaar lang het noorden van Oeganda en houdt zich nu op in omliggende landen. Het pretendeerde de Oegandese samenleving te willen herstellen aan de hand van de bijbelse Tien Geboden. Hiervoor ontvoerden LRA-rebellen naar schatting 20.000 kinderen om hen als soldaat, maitresse of huishoudster te gebruiken. Veel kinderen zijn vermoord of gestorven door de ontberingen, velen leven nog steeds tussen de rebellen, maar ook velen hebben weten te ont-

snappen. Sociale wetenschapster Margaret Angucia deed onderzoek naar de ervaringen en sociale reïntegratie van deze teruggekeerde kinderen.

Angucia, afkomstig uit Noord-Oeganda, heeft zelf ook haar eigen oorlogservaringen. De angsten en frustraties als ze zich moest verbergen voor de soldaten, maar ook het werken, later, met vluchtelingen uit andere Afrikaanse conflictgebieden, motiveerden Angucia onderzoek te gaan doen naar de effecten van oorlogsconflicten. Haar proefschrift is een kwalitatieve studie naar de ervaringen van ontvoerde kinderen in Oeganda die – sommigen maanden,

‘Als je moe werd en niet meer verder kon, zeiden de rebellen: “We maken je dood”’

anderen jaren – leefden tussen de rebellen van de LRA. Angucia laat in haar studie vooral de kinderen zelf aan het woord met soms zeer schokkende citaten. Een meisje dat niet veel ouder dan tien jaar kan zijn, vertelt: ‘Bij dat kamp vermoordden ze heel veel mensen. De kinderen werden aan ons gegeven. Ik kreeg een kind om te doden. Ze zeiden dat ik het tegen een boom aan moest slaan. Ik sloeg het hoofd tegen een boom en het stierf onmiddellijk. Ze zeiden dat als ik het niet zou doodmaken, zij mij zouden doden.’

Baby

Op een zelfde onverbloemde wijze spreekt Angucia over de ervaringen van de kinderen die ze interviewde. ‘Ze werden getraind om met geweren te schieten. Daarbij werd geen onderscheid gemaakt tussen jongens en meisjes. Ze moesten lange tochten maken met veel te zware bepakkings en vaak te weinig voedsel en water. Als je moe werd en niet meer verder kon, zeiden de rebellen: “We maken je dood.” Of: “We gooien je op de grond en lopen over je heen tot je dood bent.” Dat soort dingen, niet bepaald prettig. Voor meisjes was er de bijkomende ervaring dat ze aan de bevelhebbers werden gegeven en hun vrouwen werden. Ze baarden kinderen, die ze vaak vervolgens dood moesten maken. Soms probeerden ze hun baby te beschermen, maar... het was moeilijk voor hen; om moeder te zijn met een baby’tje in de bush. Geen huis te hebben, helemaal niets. Maar toch zijn sommige meisjes teruggekomen met hun kinderen.’ Angucia tekende de levensverhalen op van 27 ontvoerde kinderen die allemaal op de een of andere wijze wisten te ontsnappen aan de LRA. Bovendien sprak ze met andere ontvoerde kinderen, hulpverleners, ouders, dorpsgenoten en leerkrachten om het sociale reïntegratieproces van de kinderen in kaart te brengen.

Geesten

In haar proefschrift bespreekt ze drie vormen van formele interventie: humanitaire hulp van non-gouvernementele organisaties; militaire pogingen om de kinderen te redden en te beschermen; en politiek gemotiveerde hulp om de kinderen amnestie te verlenen in plaats van te straffen voor hun daden.

Daarnaast onderzocht ze welke vormen van informele hulp deze kinderen kregen als ze terugkeerden naar huis. Angucia: ‘De kinderen ondervonden bij terugkomst allerlei soorten problemen: De mensen in hun dorp waren vaak bang voor hen, vonden het moeilijk om de kinderen te accepteren, die zo lang in de bush hadden geleefd en soms zelfs dorpsgenoten of anderen hadden vermoord.’ Ook kregen veel kinderen last van mentale problemen door de

traumatische herinneringen, zoals nachtmerries of agressief gedrag. Angucia legt uit dat deze verschijnselen in Noord-Oeganda beschouwd worden als spirituele problemen: het betekent dat de geesten van de familie of van de mensen die je gedood hebt, vertoerd zijn over wat je gedaan hebt.

Om de kinderen te ‘zuiveren’ van hun daden of om ‘vrede te sluiten met de doden’, kunnen verschillende rituelen worden gebruikt. Een veelvoorkomend ritueel is het ‘stappen op een ei’. Angucia: ‘Op het moment dat de kinderen voor het eerst bij hun families arriveerden, werden ze beschouwd als onrein, vanwege al hun vreselijke ervaringen. Daarom werd er, voordat ze in de gemeenschap werden ontvangen, een ei neergelegd waarop ze moesten stappen. De slijmerige substantie van de eidooier wast de doden weg die je met je meedraagt. Het reinigt je van alle slechte dingen.’

Opbiechten

Een ander veel toegepast ritueel is het drinken van een bittere kruidendrank om gebroken relaties te herstellen. Dit kan een gebroken relatie zijn met zowel burens als geesten; want in Afrika beneden de Sahara, zo legt Angucia uit, bestaat een gemeenschap uit levenden én doden, met wie je allebei in goede verstandhouding moet leven. Tijdens dit ritueel moeten de kinderen eerst opbiechten of en wie ze gedood hebben. Als het mogelijk is, worden de familieleden van het slachtoffer en de familie van het kind vervolgens samengebracht. Uiteindelijk, na een lang proces van praten, zullen de families samen, dat wil zeggen uit één kalebas, een kruidendrank drinken die de gebroken relatie tussen de families herstelt. Daarnaast betaalt de familie van de dader soms vergoedingen aan de familie van het slachtoffer. Angucia: ‘Natuurlijk kun je geen leven vervangen met een stuk vee, maar het is een symbool om spijt te betuigen.’

Angucia benadrukt dat er nog heel veel meer moet gebeuren om de teruggekeerde kinderen verder te helpen. De LRA mag dan naar buurlanden zijn uitgeweken, wat de gevolgen betreft is het conflict tussen de LRA en de Oegandese regering nog lang niet voorbij. Voor een goede reïntegratie van deze kinderen zijn zowel de formele als de informele vormen van hulp heel belangrijk. Angucia adviseert in haar proefschrift aspecten van de institutionele en de traditionele vormen van hulp die goed werken, samen te brengen. Hoe? ‘Luister naar de kinderen als ze arriveren. Bekijk wat hun specifieke behoeften zijn; want wat voor de meeste kinderen geldt, geldt niet altijd voor iedereen. Kijk ook naar de individuele gevallen en leer van de kinderen zelf wat het beste voor hen is.’

Margaret Angucia (1968) behaalde haar bacheloer (cum laude) in de Sociale Wetenschappen van de Catholic University of Eastern Africa, Nairobi, Kenia en een master in Public Administration and Management aan de Makerere University, Kampala, Oeganda. Vervolgens deed ze onder andere onderzoek aan de universiteiten van Londen en Cambridge. Haar promotieonderzoek was onderdeel van het Lifelong Learning-programma van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de RUG. Momenteel doceert ze conflict- en vrede-studies aan de Uganda Martyrs University in Nkozi.

TEKST > JONNA BRENNINKMEIJER
FOTO > JEROEN VAN KOOTEN

Wim Bender (1938) / Psychologie (1966)

Toetsen in het hoger onderwijs

Praktische informatie voor docenten over het proces van tentamineren. Schreef ook de roman *Loos alarm*.

> www.vangorcum.nl > € 18,90

Ina Brouwer (1950) / rechten (1973)

Aan geen gehuurde borst werd ooit een kind gevoed

Historische wortels van werk en moederschap in Nederland en Zweden

> www.thoeris.nl

> € 18,50

Douwe Draaisma (1953) / psychologie (1983)

Vergeetboek

De nieuwe Draaisma: over het wonder van vergeten.

> www.historischeuitgeverij.nl > € 27,50

Robert Flierman (1960) / bedrijfskunde (1985)

Ik ben er klaar mee

'Ontsnapt uit het keurslijf' van het bedrijfsleven daagt de auteur uit: Denk na en blijf jezelf.

> www.barnyard.nl/publishers > € 17,95

Wijnanda Lok (1985) / rechten (2009)

Hennepteelt en huurrecht

Analyse van rechterlijke uitspraken.

> www.celsusboeken.nl > € 29,50

Rob Peters

Noorderzon – Een droomreis naar de Lofoten

Reisverslag met foto's van een zeiltocht.

> www.hollandia-boeken.nl > € 19,95 euro

Jan de Roos (1950) / geschiedenis (1977) en

Thea de Roos-van Rooden (1949) / geschiedenis (1976)

Moed en overmoed

Een biografie van burgemeester Dirk Frans Pont (1893-1963), ooit NSB-burgemeester van Apeldoorn.

> www.verloren.nl > € 23,-

Jasper Schaaf (1950) / filosofie (1978, prom. 1993)

Godsdienstkritiek, respect en actieve tolerantie – Feuerbach herlezen

'Actieve tolerantie', ook tegenover religie, is van belang voor een democratische samenleving.

> www.damon.nl > € 17,90

Sophie Timmer (1968) / geschiedenis (1996)

Zwiers mechanisatie

Plattelandsnovelle, een novum in de Nederlandse literatuur.

> www.kleineuil.nl > € 14,50

Gerard Terwisscha van Scheltinga (1961) /

geschiedenis (1987)

Bloedkoraal

Strijd Amerikaanse 1e marinedivisie in de Pacific: 'the criminal sickness that is war.'

> www.uitgeverijaspekt.nl > € 19,95

‘Was ze te mooi?’

‘In 1982 mocht ik – tweedejaars psychologie, negentien jaar oud – komen eten bij een studiegenoot, Charlotte. We kenden elkaar oppervlakkig, dat ik bij haar ging eten betekende niks, iedereen ging bij iedereen eten. Maar ik was helemaal weg van haar. Dit was mijn kans om indruk te maken.

Ze woonde nog thuis, zo bleek, in een eengezinswoning in Helpman. Schaepmanlaan 19. We aten op haar kamer. Daar zaten we in indianen-zit tegenover elkaar op de grond, dat was in die tijd gebruikelijk. Ze had een soort mensamaaltijd klaargemaakt, iets met couscous. Het gesprek vlotte minder goed dan ik had gehoopt. Was ze te mooi? Of te dichtbij? Ik wist het niet. In de stiltes die vielen hoorden we haar moeder beneden met pannen smijten. Haar broer stampte de trap op en af. Ze vertelde dat ze graag op kamers wilde, maar dat daar geen geld voor was. Ik vertelde dat ik arbeids- en organisatiepsychologie ging kiezen, omdat dat een afstudeerrichting was waarmee je tenminste geld kon verdienen. In werkelijkheid had ik dit nog nooit overwogen, maar ik vermoedde dat het wel eens goed zou kunnen vallen.

Twaalfenhalf jaar later, op een feest in Amsterdam waar alleen oud-Groningers kwamen, zag ik haar weer. Ze was nog steeds beeldschoon. Het deed me pijn haar te zien. Verdere afspraken had ze afgehouden. We wisselden beleefdheden uit en ineens vroeg ze of ik mij het eten bij haar nog herinnerde. Toen had ze ingezien dat we niet bij elkaar pasten, omdat ik materialistisch was. Ik vertelde haar, toch een beetje sip, dat ik nooit één A&O-vak gevolgd had en dat ik geen cent had. We verlieten het feest gelijktijdig. En we zijn nog altijd samen.’

Groningen. Universiteit. Maar ook talloze straten, huizen, bruggen, pleinen met herinneringen daaraan vast. Bekende oud-RUG-studenten vertellen over hun speciale plek.

Tjibbe Veldkamp (47);
> kinderboekenschrijver;
> studeerde psychologie van 1981 tot 1988
> afstudeerrichting grondslagen en geschiedenis van de psychologie
> won twee Zilveren Griffels, is genomineerd voor de Gouden Griffel 2010
> speciale plek
Schaepmanlaan 19
> www.tjibbeveldkamp.nl;

TEKST >
ELLIS ELLENBROEK
FOTO >
ELMER SPAARGAREN

SCHAEPMANLAAN 19

Dementieonderzoek buiten de

Ze verliet de gebaande paden en had op wetenschappelijke b-weggetjes kunnen belanden. Maar juist doordat ze risico durfde te nemen, deed Ellen Nollen, medisch geneticus bij het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG), een belangrijke ontdekking. Ze vond een gen dat inzicht geeft in het ontstaan van dementie. Het leverde haar afgelopen augustus een belangrijke publicatie op in het gerenommeerde tijdschrift *Cell*.

Dat er overal ter wereld koortsachtig onderzoek naar wordt gedaan, mag geen wonder heten. Dementie. Alleen in ons land lijden er al ruim 200.000 mensen aan, één op de drie Nederlanders heeft er direct of indirect mee te maken. En zolang er over de ziekte nog zoveel onduidelijkheid bestaat als nu, is een goede behandeling niet in zicht. Maar er is hoop. Heel langzaam wordt de oorzaak van de aandoening ontrafeld. In het UMCG werd onlangs een doorbraak geboekt: geneticus en Rosalind Franklin Fellow Ellen Nollen ontdekte, met de AIO's en postdocs in haar onderzoeksgroep, een gen dat inzicht geeft in het ontstaan van Alzheimer én van vergelijkbare ziektes als Parkinson en Huntington.

Bejaarde wormpjes

Voor wie er van een afstandje naar kijkt, is de link maar moeilijk te leggen. Veel van het onderzoek naar dementie wordt niet verricht aan mensen, maar aan microscopisch kleine wormpjes, *Caenorhabditis elegans* geheten. In de gemiddelde achtertuin zitten er miljoenen van deze nematoden in de grond. Ook Ellen Nollen gebruikt de diertjes. De voordelen van wormen boven mensen: Er passen een

*'Ik denk dat inzetten op
gezond ouder worden een
héél goede zet is geweest.'*

gebaande paden

heleboel onder de lens van een microscoop, ze zijn gemakkelijk te kweken en te bewaren en ze raken in een mum van tijd bejaard. En vooral dat laatste is erg handig. De stoffen die zich na zeventig of tachtig jaar in menselijke hersenen beginnen te vormen, ontstaan in de *C. elegans* al na twee weken na de geboorte.

Maar wat weten we eigenlijk van dementie? Op hersenscans van demente ouderen zijn 'plaques' te zien, klontjes van plakkerige, verkeerd gevormde eiwitten die hersencellen beschadigen. Er zijn al een heleboel genen gevonden die indirect betrokken zijn bij de aanmaak van die plakkerige eiwitten. Het door Ellen Nollen gevonden gen, MOAG4 genoemd, is het vierde dat de klontering van plakkerige eiwitten rechtstreeks bevordert. Wordt het uitgeschakeld, dan neemt de klontering van plakkerige eiwitten direct met 75 procent af. En dat op een manier waarmee nog niemand rekening had gehouden. 'Waarschijnlijk is dat het bijzondere van deze ontdekking,' legt Nollen bescheiden uit. 'Hoe dat MOAG4-gen de aanmaak van die klontjes precies beïnvloedt, is nog niet duidelijk. Maar dat het anders werkt dan andere betrokken genen, hebben we al wel kunnen vaststellen. Deze ontdekking lijkt dus een heel nieuwe opening in het onderzoek te bieden. En dat is hoopgevend.' Dat het onderzoek van Nollen nieuwe inzichten biedt in het ontstaan van verouderingsziekten, tekent haar manier van werken. Nadat ze in eerder onderzoek had voortgeborduurd op onderzoek van anderen, wilde Nollen nu eens zo onbevooroordeeld mogelijk te werk gaan. Dus in plaats van gericht de functies van eerder beschreven genen te onderzoeken, ging ze zelf op zoek naar niet eerder beschreven exemplaren. Op goed geluk schakelde ze, één voor één, grote aantallen genen in de *C. elegans* uit en bracht de gevolgen daarvan in kaart. 'Ik had enorm onderuit kunnen gaan en he-le-maal niets kunnen ontdekken,' zegt ze achteraf, vrolijk lachend. 'Maar dat risico wilde ik nemen. Ik dacht: Ik kan geen wetenschapper zijn als ik dit niet probeer in mijn leven. Dit is hoe onderzoek volgens mij gedaan moet worden. Alleen als je de gebaande paden verlaat, heb je kans iets nieuws te ontdekken.'

Ziekenhuisbed

Met haar studie aan het genoom van onaanzienlijk kleine wormpjes is Nollen mijlenver van 'het ziekenhuisbed' verwijderd. Ook als zij en haar collega's de wind in de rug houden, zal een medicijn tegen dementie nog een tijd op zich laten wachten. Hoe lang? Daar kan ze 'echt helemaal niks' over zeggen. En toch beschouwt Nollen zich niet als een fundamenteel onderzoeker, die in een academische ivoren toren functioneert. Niet meer, tenminste. 'Een jaar

of vijf geleden was ik eigenlijk alleen geïnteresseerd in fundamentele kwesties,' vertelt ze. 'Inmiddels begin ik me ook met meer praktisch onderzoek bezig te houden. Met onderzoek aan cellijnen en muismodellen, om te controleren of onze inzichten kloppen. En straks moet ik misschien wel patenten aanvragen en een bedrijf opzetten, om te zorgen dat onze ontdekking ook tot een medicijn leidt.'

De wetenschappelijke vragen mogen haar van oorsprong het meest interesseren, Nollen voelt zeker de verantwoordelijkheid om ook maatschappelijke vragen te beantwoorden. En die dringen zich in haar vakgebied begrijpelijkerwijs op. Als er geen behandeling komt tegen dementie, zo becijferde de Alzheimer Stichting onlangs, zijn er tegen 2050 zo'n honderd miljoen demente ouderen op de wereld. En wie kan zich de zorg voor zoveel ernstig hulpbehoevenden veroorloven? Voor onderzoek naar dementie zijn dan ook relatief eenvoudig fondsen te werven bij overheden en onderzoeksinstituten. Dat RUG en UMCG onderzoek op het gebied van 'healthy ageing' tot een speerpunt hebben gemaakt, helpt daarbij ook. Nollen: 'Als subsidieverstrekters zien dat een instituut zich specialiseert, hebben ze meer vertrouwen. Ik denk dat inzetten op gezond ouder worden een héél goede zet is geweest.'

Gooische alumni

Maar ook van buiten de geijkte kanalen komt financiële ondersteuning. Na een lezing over haar onderzoek bij een alumnibijeenkomst van de RUG, bood een club Gooische oud-RUGstudenten haar 'zomaar ineens' 250.000 euro aan, om een extra AIO te kunnen aanstellen. Nollen was volslagen overdonderd door het aanbod. Afgezet tegen de bedragen die in haar onderzoeksgroep en de rest van het UMCG omgaan, mag tweehalve ton een bescheiden bedrag zijn; maar dat ze straks ook met particulier geld werkt, geeft haar een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Nollen: 'Niet dat ik me voor een subsidie van het NWO minder inzet. Maar dit voelt toch anders. Alsof je er nóg voorzichtiger mee om moet gaan.'

TEKST > RALPH AARNOUT

FOTO > MICHEL DE GROOT

Ellen Nollen

(1969) studeerde in Wageningen levensmiddelen-technologie, met als afstudeer-richtingen moleculaire biologie en proceskunde, en promoveerde in 2000 in Groningen op een onderzoek naar misvorming van eiwitten. Daarna werkte ze als postdoc in de VS en in Utrecht, in het laboratorium van Ronald Plasterk. Sinds 2006 doet ze als Rosalind Franklin Fellow in het UMCG onderzoek naar de genetische oorzaak van verouderingsziekten.

> Video: www.rug.nl/adamsappel, archief 2009, aflevering 14 'gezond ouder worden'

Verloren: alumni

Broerstraat 5 is het magazine voor alle oud-studenten van de Rijksuniversiteit Groningen. Helaas hebben we niet van al onze alumni een actueel adres, zodat nog niet iedereen ons blad ontvangt. Daarom roepen we uw hulp in.

Kent u alumni van de RUG die *Broerstraat 5* nog niet ontvangen en daar wel prijs op stellen? Adres in het buitenland is geen bezwaar. Laat het ons weten via alumni@rug.nl. Ook kan elke RUG-alumnus zich rechtstreeks aanmelden als abonnee via www.rug.nl/broerstraat5.

Groningse proefschriften on-line

Heeft u het interview gelezen met de Oegandese Margaret Angucia en wilt u meer lezen over haar onderzoek? Dat kan tegenwoordig heel gemakkelijk. Als u haar naam 'googelt' samen met het woord dissertation, dan vindt u haar proefschrift op <http://dissertations.ub.rug.nl>. Een kwestie van Open Access...

Open Access van onderzoeksdata – het zonder beperkingen via internet beschikbaar stellen van publicaties en onderzoeksdata – krijgt wereldwijd steeds meer aanhang en wordt ook door de RUG gestimuleerd. De Universiteitsbibliotheek is voortvarend te werk gegaan. Uit het openbaar toegankelijke proefschriftenarchief van de Bibliotheek RUG worden nu al wekelijks tienduizenden (hoofdstukken van) elektronische proefschriften gedownload door unieke gebruikers.

Wilt u ook uw proefschrift online? De Bibliotheek RUG zorgt voor de toegankelijkheid van uw proefschrift op internet. Als u een digitale versie heeft, kunt u die inzenden. Heeft u geen digitale versie, dan kan uw proefschrift gescand worden. U kunt uw deelnameformulier insturen via: <http://dissertations.ub.rug.nl/UDA/deelinform>

De WUBBO

Een van onze meest markante alumni, Wubbo Ockels, heeft zijn eigen blad. Dit, omdat het in september 25 jaar geleden was dat Ockels als astronaut in de Spaceshuttle Challenger ons land op de kaart zette als ruimtevaartnatie. Behalve de 100 pagina's tellende populair-wetenschappelijke glossy – over ruimtevaart, toekomst, duurzaamheid en Ockels zelf – verscheen er over hem tevens een boek, geschreven door zijn dochter Gean. De natuurkundige, opgeleid en gepromoveerd aan de RUG, is momenteel hoogleraar in Delft en in Groningen bijzonder hoogleraar Atmosferische systemen voor duurzame energie en transport, vanwege de stichting Leonardo da Vinci.

Senioren Academie Faculteit Groningen

De Senioren Academie Faculteit Groningen (SAF) is een organisatie van emeriti hoogleraren en oud-docenten van RUG en HBO. Het is een actief netwerk van discussiegroepen dat regulier actuele wetenschappelijke en maatschappelijke onderwerpen bespreekt, mede met het oogmerk om daaruit HOVO cursussen te kunnen aanbieden. Voorbeelden hiervan zijn de reeks cursussen over 'Cultuur en Cognitie', zoals dit jaar 'Lateralisatie van het brein' en vorig jaar 'Bewustzijn in wording'. Belangstellenden voor deelname aan de groepen, of zij die voorstellen hebben voor nieuwe onderwerpen, kunnen zich melden bij Dick Meijer: meij6076@planet.nl. Algemene informatie over de SAF treft u aan op de pas gestarte website van de Academie, waarbinnen ook verder verwezen wordt naar andere onderwerpen, middels vigerende blogs van de discussiegroepen. www.safgroningen.nl

Hollands glorie

Ik had nooit gedacht dat ik zo chauvinistisch was. Maar elke keer doet het weer pijn als Nederland niet meer in de top tien van een bepaalde wereldranglijst staat waar het – of misschien beter gezegd 'wij', om in de chauvinistische sfeer te blijven – dat vroeger wel heeft gedaan. Helaas vindt dit afglijden plaats op meer vlakken tegelijk. Op het gebied van economie, technologie, onderwijs, innovatie

en duurzaamheid staan wij op de meeste lijstjes niet meer vermeld in de top tien. We hebben ons de afgelopen jaren simpelweg voorbij laten lopen. Maar ook op de softere vlakken en moeilijker te maatstaven lijstjes als tolerantie en ruimdenkendheid zijn wij niet meer de internationale leider en zo worden we in het buitenland ook niet meer gezien, soms tot onze eigen verbazing. En na het wereldkampioenschap voetbal zijn we ook nog eens onze unieke positie kwijt geraakt als attractief, aanvallend en sportief land. Of zoals de ESPN, een Amerikaans tv-netwerk voor sport, het glashard onder woorden bracht: 'The Dutch once went through life as beautiful losers. Now they're just plain losers.'

Met de huidige politieke omstandigheden lijkt het er ook niet op dat we ons internationaal weer op de kaart willen zetten op bovenstaande lijstjes. In ieder geval niet op inspirerende of progressieve wijze. Het risico is eerder dat we in Europa en mondiaal een buitenbeentje zullen worden, alleen dan niet meer in positieve zin. Maar gelukkig stuitte ik deze zomer op een lichtpuntje: Het prominente Amerikaanse Commonwealth Fund deed een vergelijkend onderzoek naar de kwaliteit, toegang, efficiëntie en gelijkheid van gezondheidszorg onder zeven ontwikkelde landen (Verenigde Staten, Australië, Nieuw-Zeeland, Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Nederland). Ik vond het op zich al opmerkelijk dat we blijkbaar op het gebied van gezondheidszorg nog steeds als top tienspeler worden gezien. De uitslag was nog opmerkelijker: We presteren op de meeste vlakken het beste van al deze landen, en staan dan ook in het eindklassement bovenaan. Een grote rol speelt hierbij de prominente plek van de huisarts als poortwachter, met zijn laagdrempelige en betaalbare zorg voor de gehele samenleving. Al ben ik hier misschien niet helemaal objectief in. Hopelijk realiseren ze zich in Den Haag ook dat ons huidige gezondheidszorgsysteem nog een van de laatste internationale paradepaardjes is en dat er met beleid en zorg mee om moet worden gegaan.

Steven van de Vijver alumnus geneeskunde (2003), tropenarts, columnist van *Het Parool* en auteur

Afrikaanse muziek wordt een grote hype

'Hoe minder je bezit, hoe vrijer je bent.' Pim Betist (33) verruilde een mooie toekomst bij Shell voor het avontuur van het ondernemerschap. Om daarna zijn bedrijf Sellaband te verruilen voor een nieuwe uitdaging: Africa Unsigned.

Nadat hij over de hele wereld op internationale scholen had gezeten, kwam Pim Betist voor zijn studie bedrijfskunde naar Groningen om zijn roots te vinden. 'Mijn ouders raadden Groningen aan omdat studenten daar ook in het weekend vaak in de stad blijven. Ik kon zelf niet naar huis, want dat was te ver weg. Het was een mooie, dierbare tijd en ik ben als Groninger weggegaan.'

Net als zijn vader wilde Betist een internationale carrière opbouwen. 'Ik solliciteerde bij Shell in Londen omdat daar een meisje woonde waar ik verliefd op was. Ik kreeg de baan en zij maakte het uit. Tja.' Hij merkte al snel dat de corporate omgeving niets voor hem was. 'Ik heb een te grote eigen wil.' Tijdens een leiderschapscursus wist hij opeens wat hij echt wilde: een eigen platenmaatschappij. 'Dat ik mijn mooie huis aan de Brouwersgracht in Amsterdam moest inruilen voor een antikraakpand en mijn auto voor een scooter kon me niets schelen.'

Crowdfunding

Muziek was al van jongs af aan zijn grote passie. 'Ik dacht: als fans nu eens een tientje overmaken in plaats van vriendjes te worden met hun favoriete band, dan kan die band de studio in. Dat was de basis van Sellaband. Het werd een groot succes: ik was voortdurend op radio en tv om erover te vertellen. Toch is geen enkele band doorgebroken naar de mainstream. De connectie met de fans, de crowdfunding, liep geweldig, maar de bands worden nog steeds niet gedraaid op 3FM. Achteraf weet ik dat de filter van Sellaband niet sterk genoeg was. Iedereen mocht

meedoen. Daar heb ik veel van geleerd.' Inmiddels is het concept door andere bedrijven gekopieerd en voert Sellaband een achterhoedegevecht. Betist is eruit gestapt. 'Ik was niet tevreden met de gang van zaken. Sellaband gaat nog steeds uit van cd-verkoop en dat is niet meer van deze tijd.'

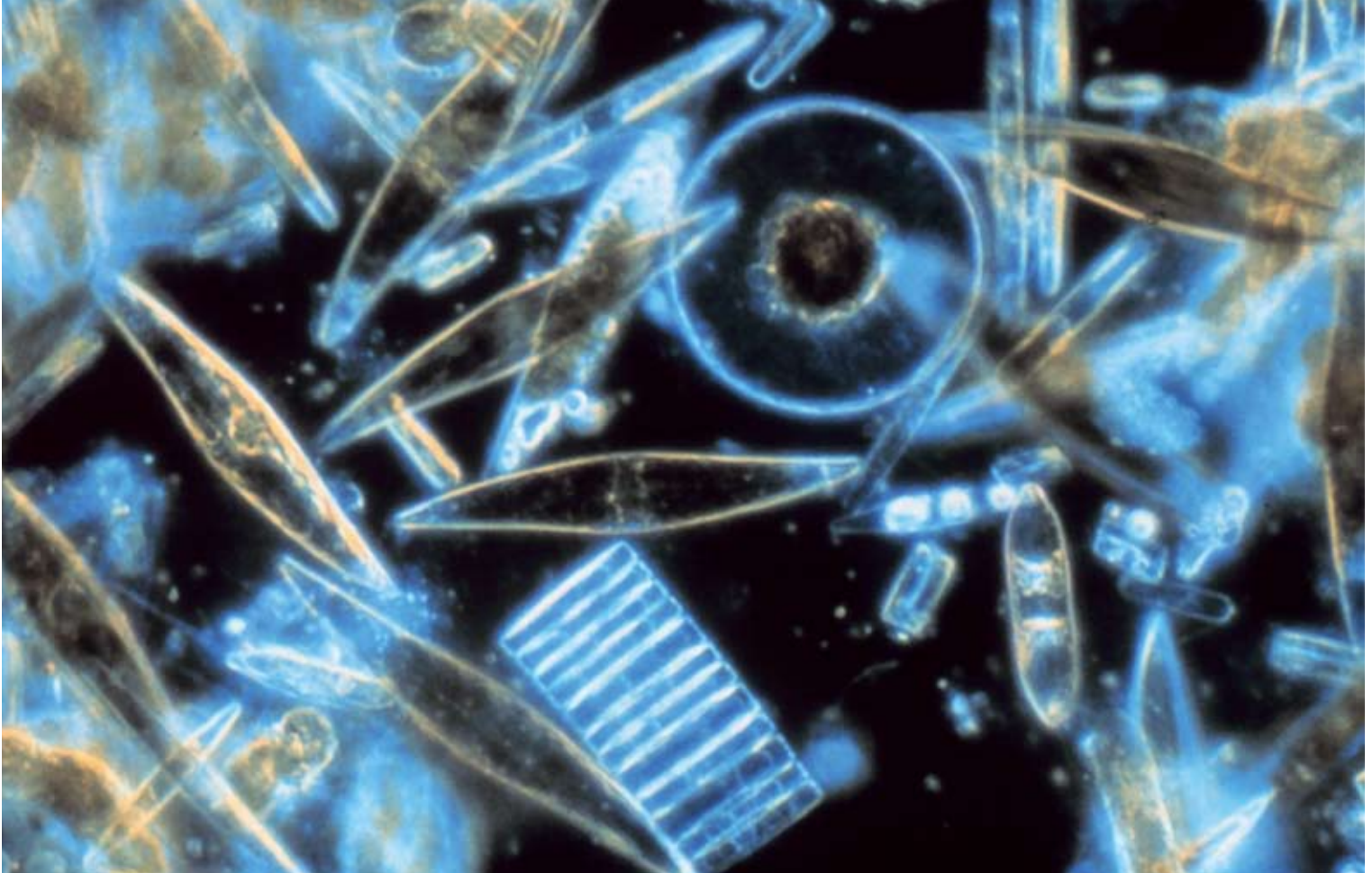
Hype

Met zijn bedrijf Africa Unsigned richt hij zich op Afrikaanse muzikanten die buiten hun continent totaal onbekend zijn. 'Er lopen daar zoveel geweldige musici rond. De allerbeste artiesten komen op onze site, zodat bezoekers hun muziek kunnen horen en erin kunnen investeren. Zodra er 10.000 dollar bij elkaar is, gaan de muzikanten de studio in en gaan wij aan de slag met promotie en publishing. We zorgen dat ze gedraaid worden, regelen optredens, verzorgen merchandise en brengen de artiesten in contact met bedrijven.'

Hij vindt het belangrijk om op een andere manier naar Afrika te kijken. 'NGO's en non-profitorganisaties hebben er baat bij om de Afrikanen neer te zetten als mensen die hulp nodig hebben. Dat zien wij anders: de Afrikaanse muziek is de moeite waard om in te investeren. Op gelijkwaardig niveau. Er is zo'n groot verschil tussen wat er in Afrika echt gebeurt op muziekgebied en de perceptie hier. Het gaat niet om het genre wereldmuziek, zoals veel mensen denken. Er is daar een enorme variatie aan muzieksoorten en fantastische artiesten. Ik weet zeker dat de doorbraak eraan komt en dat de hype enorm zal zijn.'

TEKST > MARJAN BROUWERS

> www.africaunsigned.com

Onverwachte schoonheid

Het Arctisch Centrum van de RUG bestaat veertig jaar. Dit wordt gevierd met een groot evenement in het teken van het poolonderzoek en de poolgebieden: 'De Poolnacht van Groningen'. (Zie pagina 18.) Een van de onderzoekers die meedoet aan 'de Poolnacht', is biologe **Anita Buma**. Ze bestudeert microalgen, de – onverwacht mooie – basis van het leven in de poolzeeën.

Groningen heeft een lange traditie van poolonderzoek. Een bijzondere traditie ook. Poolonderzoek bleef aan de RUG niet beperkt tot een enkel vakgebied, maar vindt over de hele universiteit plaats: van archeologie tot klimatologie, van ganzenonderzoek tot mariene biologie. Louwrens Hacquebord, inmiddels hoogleraar, is sinds 1979 betrokken bij het Arctisch Centrum van de RUG, waar hij directeur van is. Zijn opgravingen van de Nederlandse walvisvaarders op Smeerenburg, Spitsbergen zijn breed bekend. Poolwetenschappers van allerlei pluimage grijpen nu het veertig jarig bestaan van het Arctisch centrum aan om het publiek in de 'Poolnacht van Groningen' kennis te laten maken met de poolgebieden en het onderzoek dat daar plaatsvindt.

Wie over het poolgebied spreekt, komt al

snel terecht bij ijsberen of pinguïns. Beide fotogenieke diersoorten bepalen voor velen het beeld. En dat is ten onrechte, zo stelt Anita Buma, adjunct-hoogleraar ecofysiologie van microalgen. Juist de algen staan aan de basis van het hele ecosysteem, de grote diersoorten vormen slechts het sluitstuk. De microalgen die zij bestudeert, zijn microscopisch kleine plantjes, niet groter dan enkele tienden van millimeters. De diversiteit is gigantisch, aldus Buma: 'Een klein schepje zeewater bevat al enorm veel soorten microalgen. Tot nu toe zijn er vele tienduizenden soorten bekend. En het grootste deel is nog niet eens geïdentificeerd.'

Slinkend zee-ijs

'Algen zijn de eerste schakel in de voedselketen. Als het daar mis gaat, heeft dat gevolgen voor het hele ecosysteem,' vertelt Buma. Zelf

onderzoekt ze wat de gevolgen zijn van klimaatverandering op de groei van microalgen. Omdat de opwarming van de aarde in de poolgebieden extra snel gaat, neemt de oppervlakte van het zee-ijs snel af. Dat betekent niet alleen dat het leefgebied voor pooldieren slinkt, maar ook dat de algengroei verandert.

Zee-ijs speelt namelijk een cruciale rol bij algengroei: Het zee-ijs, dat in de winter een groot deel van de poolzeeën bedekt, trekt zich in de zomer langzaam weer terug. En juist onder en langs de rand van dat terugtrekkende ijs leven de microalgen die zo belangrijk zijn in de voedselketen. De omstandigheden langs de randen van het smeltende ijs zijn voor algen zo gunstig, dat er een ware groei-explosie optreedt. Soms kun je dat zelfs zien als een groene waas.

‘Een klein schepje zeewater bevat al enorm veel soorten’

Dat de groeiomstandigheden aan de rand zo gunstig zijn, is te danken aan het smeltwater. Dat smeltwater is zoet en dus lichter dan het zoute zeewater. Het blijft daarom in eerste instantie als een heldere laag op het zoute water liggen. Voor de algen is deze situatie ideaal: in de luwte van de ijsranden zal de wind de twee lagen niet zo makkelijk mengen en bevinden de algen zich in rustig water, dicht aan de oppervlakte, dus met veel licht. Maar de bloei-periode duurt maar kort, zo'n twee maanden. De rest van het jaar staat de algengroei op een laag pitje. Buma: 'Het hele ecosysteem in het poolgebied is voor een belangrijk deel afhankelijk van die twee maanden algenbloei. Het is moeilijk te voorspellen wat er gebeurt als het zee-ijsoppervlak slinkt.'

Ook onder dat zee-ijs zijn overigens algen te vinden, hoewel het er zo donker is dat er vrijwel niets groeit. Alleen sommige microalgen overleven in de schemering onder het dikke pak ijs. Die algen plakken aan de onderkant van het ijs als er daar nog net genoeg licht is om te groeien. 'De algenmat is als een soort weiland onder water, waar kreeftachtige beestjes de algen afgrazen,' vertelt Buma. En die kreeftachtigen, zoals krill, spelen een essentiële rol in de voedselketen binnen de poolgebieden. Buma: 'Krill is een vrij groot beestje, waardoor het direct als voedsel kan dienen voor grote diersoorten als walvissen, roofvissen en pinguïns.'

Schoonheid

Niet alleen spelen microalgen een sleutelrol in het ecosysteem, ze zijn ook nog eens prachtig om te zien, verzekert Buma. Hun schoonheid fascineert haar: 'Mariene algen hebben vaak een skeletje dat heel mooi is gebouwd. Sommige hebben een skelet van cellulose of kalk, kiezelalgen - of diatomeeën - hebben een skelet van glas.' Ze duikt achter haar computer op zoek naar voorbeelden. Al snel verschijnt een foto van een keten rechthoekige algen met enorme uitsteeksels op het beeldscherm, *Chaetoceros dictyota*. Ze liggen dicht tegen elkaar aan en lijken een soort prikkeldraad te vormen. 'Die uitsteeksels zijn van glas,' wijst Buma. 'Hierdoor verhogen ze hun drijfvermo-

gen en zakken ze minder snel naar de bodem. Maar ze dienen ook als afweer tegen begrazing. De scherpe punten kunnen in de kieuwen van vissen blijven haken.'

Lang niet alle microalgen hebben van die kunstige uitsteeksels. Buma toont een afbeelding met gestileerde platte schijven. Naast een paar losse schijven liggen er ook twee als gestapelde damstenen op elkaar. 'Een *Thalassiosira* soort. Ze zijn net gedeeld, wijst ze naar de twee gestapelde schijven. 'Hun skelet is eigenlijk een doosje met een dekseltje. Het middenstukje is flexibel, zodat ze zich makkelijk kunnen delen.' Buma zoekt ook een foto van de Antarctische kiezelalg *Corethron criophilum*, onder onderzoekers bekend als 'The Queen of the Bransfield Strait'. 'Die is echt schitterend', kondigt ze aan. Geen loze belofte, zo blijkt. De alg heeft een imposante waaier van glasnaalden, waardoor ze lijkt te stralen. De alg staat zelfs op een lokale postzegel; een collectorsitem voor onderzoekers en toeristen. Buma geniet van de algenfoto's. 'Ik ben natuurlijk een beetje gebiased,' lacht ze, 'maar ik vind het heerlijk algenmonsters onder de microscoop te leggen en dan alle soorten te determineren.'

Tijdens de publieksdagen van 'De Poolnacht van Groningen' krijgen bezoekers zelf ook de

FOTO JEROEN VAN KOOTEN

Anita Buma (1958) studeerde biologie in Groningen (1986). Na haar doctoraalopleiding onderzocht ze Antarctische microalgen aan het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ). Op dit onderzoek promoveerde ze in 1992 aan de RUG. Net als van de andere Groningse poolonderzoekers valt haar onderzoek onder het Willem Barentsz Poolinstituut, waarvan het Arctisch Centrum penvoerder is. Sinds 2007 is Buma adjunct hoogleraar ecofysiologie van mariene microalgen aan de RUG.

> www.wbpolar.nl

> www.depoolnacht.nl; zie ook pagina 18

kans zulke mooie beelden te zien. Buma: 'We zetten een microscoop met videocamera neer, zodat mensen zelf de schoonheid van microalgen kunnen ervaren.' Ook hier geldt het cliché dat een beeld meer zegt dan duizend woorden. Een wijsheid die Buma bovendien jaarlijks beproeft in haar cursussen: 'Bij het eerste college moet ik voor de studenten altijd eerst een soort reclamepraatje houden voor mijn vak. Want algen, dat is toch van die gore troep in je aquarium? Dan vertoon ik de plaatjes en zijn ze stil van verbazing. Ja, dit zijn ook algen.'

TEKST > DOUWE VAN DER TUIN

Lezersonderzoek naar Broerstraat 5

Ongeveer 10.000 alumni is dit voorjaar per e-mail gevraagd naar hun mening over *Broerstraat 5*, dat gezamenlijk wordt uitgegeven door de afdelingen Alumnirelaties & Fondsenwerving (A&F) en Communicatie van de RUG. De online enquête over het alumniblad van de RUG is in opdracht van A&F ontwikkeld door drie studenten van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, onder begeleiding van Peter Verhoef, hoogleraar Customer Based Marketing. Bijna 1300 aangeschrevenen reageerden en inmiddels zijn de resultaten bekend. De belangrijkste uitkomsten:

Broerstraat 5 wordt onder de respondenten uitgebreid gelezen: 95% meldt het blad te lezen (10% nauwelijks, 29% redelijk, 43% grotendeels en 13% helemaal). De lezers zijn in het algemeen tevreden tot meer dan tevreden over de inhoud, vormgeving en toon. Veel interesse is er voor interviews met alumni en artikelen over onderzoek en meningen van RUG-wetenschappers. Van de vaste rubrieken worden met name Alumni Achteraf, Ain Wondre Stad, Terug op de RUG en Alumnus in het buitenland gewaardeerd. Ook over de Stellingen – in rood onderaan de pagina's – uitte men spontaan zijn enthousiasme. Artikelen over fondsenwerving en de columns zijn daarentegen minder populair.

De vraag of *Broerstraat 5* zijn doelstellingen bereikt, is niet eenduidig te beantwoorden. *Broerstraat 5* slaagt er volgens de respondenten goed in de lezers regelmatig terug te laten denken aan hun studententijd in Groningen, alsook, zoals beoogd, de verbondenheid en betrokkenheid met de RUG te versterken en kennis over de RUG te vergroten. Maar het blad leidt niet rechtstreeks tot motivatie om te doneren.

Indirect draagt het blad wel bij aan eventueel (toekomstig) geefgedrag, omdat het de betrokkenheid met de RUG stimuleert – betrokkenheid ligt immers aan de basis van geefbereidheid – en informeert over de huidige universiteit en belangrijke onderzoeksprojecten.

Wat betreft de praktische kanten van een abonnement op *Broerstraat 5* heeft 80% voorkeur voor een papieren versie boven een digitale, vindt 90% de frequentie van viermaal per jaar goed en geeft 63% aan niet te willen betalen voor het blad. Daarnaast werden er meermalen klachten over de bezorging gemeld.

Op basis van de uitkomsten lijkt *Broerstraat 5* vooral gezien te moeten worden als een relatieblad. Voor meer diepgaande informatie ten behoeve van fondsenwerving zullen andere kanalen gezocht dienen te worden. De resultaten van het onderzoek sluiten overigens aan bij die van eerder onderzoek aan Amerikaanse universiteiten en bij het huidige redactie-beleid van *Broerstraat 5*.

Hoewel er niet specifiek is gekeken naar de beleving van het blad per leeftijdsgroep, suggereren de student-onderzoekers de redactie ook na te denken over een digitale versie en/of een andere inhoud en presentatie voor jonge alumni. Nader onderzoek, benchmarking en pilotprojecten moeten uitwijzen hoe *Broerstraat 5* als alumniblad nog doeltreffender kan worden ingezet.

De Poolnacht van Groningen

Het Arctisch Centrum van de RUG bestaat dit jaar 40 jaar. En dat wordt groots gevierd tijdens het evenement de 'Poolnacht van Groningen', van **15 november 2010 tot 15 januari 2011**.

De Poolnacht van Groningen laat zien hoe avontuurlijk het onderzoek op de Noord- en de Zuidpool is: hoe ver, hoe koud en hoe boeiend. In de twee maanden die het evenement duurt, zijn er onder andere fototentoonstellingen, publiekslezingen, publieksdagen, een filmfestival, speurtochten voor kinderen en een literaire avond. Dichter des Vaderlands Ramsey Nasr doet mee, Jelle Brandt Corsius en fotograaf Jeroen Toirkens geven samen een Poolnachtlezing en Prinses Laurentien leidt een kinderdebat tijdens de afsluitende discussie over 'Economische exploitatie van het Noordpool-gebied. Botsende belangen?!'.

Het Arctisch Centrum doet onder ander archeologisch, biologisch, historisch, klimatologisch en geografisch onderzoek in het Arctisch en tegenwoordig ook Antarctisch gebied. Daarnaast is het vertegenwoordigd in tal van Polaire (onderzoeks) commissies. Louwrens Hacquebord, directeur van het Arctisch Centrum: 'Het unieke van het Arctisch Centrum is dat wij al 40 jaar multi-disciplinair onderzoek doen. Het centrum is opgericht door zes hoogleraren uit verschillende disciplines. De Poolnacht van Groningen sluit aan bij deze veelzijdigheid.'

Voor het volledige programma en om Vriend van de Poolnacht te worden: zie www.depoolnacht.nl

Ook interessant – en met vele filmpjes – zijn www.pooljaar.nl (educatief) en www.rug.nl/kennisdebat (onder kennisdossier 'klimaat').

The House of Father Tuck

Corpsstudenten zijn doorgaans wel in voor een stunt. Neem de mannen van The House of Father Tuck. Zij lieten hun huis nabouwen in Madurodam.

Als de voormalige bewoners oud en gebrekkig zijn en niet meer naar Groningen kunnen reizen, dan kunnen ze ons huis nog in Madurodam zien,' grapt jurist en oud-Vindicater Jan Dirk Hudig (39). Uit zijn koker kwam het idee een replica van het mannenhuis waar hij van 1990 tot 1996 woonde te laten nabouwen in Madurodam. In 2008 werd een miniatuurversie van de Jozef Israëlsstraat 31/31a onthuld in het Haagse attractiepark. Een groot deel van de negentig bewoners en oud-bewoners woonde de onthulling bij. Allemaal betaalden ze mee aan de stunt. 'Het is een leuke gimmick,' aldus Hudig, die ooit van een zakenconnectie hoorde dat die een fabriek in het klein had laten nabouwen.

Beatrix

Bij Madurodam moesten ze goed nadenken toen een delegatie Vindicaters kwam vragen om een kopie van The House of Father Tuck te mogen plaatsen. 'Het is niet zo dat je hier met een zak geld alles maar neer kunt laten zetten, we bewaken ons concept ontzettend goed,' zegt Madurodamwoordvoerder Peggy Scheepens. Het studentenleven is onderdeel

van Nederland en mag zodoende niet ontbreken op Madurodam. Maar daar stond al een replica van het gebouw van de Leidse studentenvereniging waar koningin Beatrix lid van was. En bovendien stond er ook al een replica van de sociëteit van Vindicat. Dat zou misschien wat veel studentenleven zijn, en ook wat veel Groningen. De mannen van The House of Father Tuck hadden echter een goed verhaal, zegt Scheepens. En bovendien: door hun financiële bijdrage kon behalve hun eigen huis ook het Noordelijk Scheepvaartmuseum worden neergezet. 'Dat wilden we al een tijdje graag hebben.'

Grapjassen

De huisgenoten overtuigden Madurodam naar eigen zeggen vooral met het gegeven dat ze gezamenlijk eigenaar zijn van The House of Father Tuck. Het huis werd in 1970 opgericht door de mannenjaarclub Tuck. Wie het huis verlaat, betaalt een aandeel en wordt daarmee lid van de Vereniging van Eigenaren. Het huis heeft een eigen logo, eigen briefpapier en natuurlijk de nodige gewoonten die zo typisch zijn voor verenigingshuizen. Een paar keer per

jaar chinezen alle oud-bewoners met elkaar, als vervolg op het maandelijkse verplichte chinezen in het huis. Elk eerste weekend van oktober is er een oud-huisgenotendag. En afgelopen juli was er een Tour du Tuck, een fietstocht over de Afsluitdijk voor een goed doel. Ooit opperde iemand een sauna in het huis te laten bouwen. Dat gebeurde.

Het Madurodamse huisje is in de sectie oude stadskernen neergezet. De Tuckers wilden liever naast hun sociëteit Mutua Fides staan, maar dat ging niet. Ze hoefden niet zelf te zagen en te timmeren. Hudig: 'Een fotograaf kwam foto's maken en daarna is het heel zorgvuldig nagebouwd door mensen van Madurodam.' Hoeveel daarvoor op tafel moest komen blijft in het midden. In elk geval werd betaald om tien jaar te kunnen blijven staan, zegt Hudig. Detail: Om te voorkomen dat grapjassen er met de maquette vandoor gaan, is het Tuckhuis extra goed vastgeklonken.

TEKST > ELLIS ELLENBROEK

FOTO > @ MADURODAM

FOTO INZET > JEROEN VAN KOOTEN

Onder de noemer 'Together to the top' plantte een groep alumni een RUG-vlag op de top van de Kilimanjaro, het hoogste punt van Afrika. Een pretentieuze leus, maar geen holle frase, zo bewees [Boyana Petkova](#). Met haar gezelschap, waaronder auteur van dit stuk, Franka Hummels, testte zij de Groningse mentaliteit.

Nait soez'n, moar doun op

Het begon een beetje als een grap, als een wild plan, vertelt Boyana Petkova. Met een paar andere RUG-promovendi en medewerkers had ze geklommen in de klimhal. Het was een mooie zomeravond en ze dronken nog wat biertjes. Alle onderzoeksvorstellen waren ingediend en iedereen was ontspannen. 'Laten we samen een hoge berg beklimmen. De Kilimanjaro bijvoorbeeld.' 'Ja, leuk, laten we dat doen.' En zodra die woorden waren uitgesproken, was het geen wild plan meer. Toen zat het in de hoofden en ging het er niet meer uit. De missie 'Together to the top' was geboren.

Voor Petkova, aio bij de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, heeft die slogan meer dan één betekenis. Want het ging haar niet alléén om die berg. Natuurlijk stond hij wel centraal bij het maken van de plannen. Maar ook was belangrijk dat ze de tocht zou ondernemen met verschillende mensen van de universiteit. Want alleen sámen bereik je de top en dat is op zo'n berg niet anders. Iedereen mocht zich aansluiten: aio, student, medewerker, alumnus. Zolang er maar een link was met de RUG.

In haar opinie is zo'n project als dit ook typisch iets voor mensen van de Groningse universiteit. 'Je bedenkt iets en

vervolgens kun je twee dingen doen: Je kunt het hoog van de toren blazen, óf je gaat het gewoon uitvoeren. Niet "soez'n" maar "doun". Het werd dus het laatste.

Petkova studeerde behalve in Groningen ook aan het Massachusetts Institute of Technology. Bovendien ontmoet ze voor haar werk uiteraard ook geregeld mensen die aan andere universiteiten verbonden zijn. Ze heeft dus vergelijkingsmateriaal en volgens haar is die Groninger mentaliteit onderscheidend. 'Studenten komen hier neutraal binnen, maar ze gaan met die Groningse waardenset weg. Dat gaat nooit meer over en volgens mij zie je dat in het bedrijfsleven en de politiek terug. Op de lijst van meest invloedrijke Nederlanders staan niet voor niets steeds meer Groningers. Je merkt het aan alles hier op de universiteit. Als je alleen maar goed een grote mond op kan zetten, krijg je van niemand respect. Maar als je goede ideeën hebt, wordt daar naar geluisterd en spelen hiërarchische verhoudingen of leeftijd geen enkele rol meer. Dat heb ik zelf ervaren toen ik als student bestuurlijk actief was. Ik heb er bewondering voor hoe hier met zinnige inbreng wordt omgegaan. Zo haal je het meeste uit je organisatie.'

In het perspectief dat Groningers niet van soez'n houden

de Kilimanjaro

maar van doun, is het niet zo verwonderlijk dat RUG-alumni niet zo met hun specifiek Groningse kwaliteiten te koop lopen. Maar eigenlijk is dat wel jammer, meent Petkova. 'Het is iets waar we goed in zijn en dat in het hele land en daarbuiten waarde heeft. Dat mogen we best uitdragen. Ik ben er trots op.'

Vandaar dan ook de wat pretentieuze – misschien on-Groningse – titel van de klimmissie? 'Maar we hebben het ook echt samen gedaan,' zegt ze overtuigd. Deze zomer

vloog de groep naar Kenia, om vervolgens vanuit Tanzania de berg te bedwingen. Zes van de negen deelnemers (links op de foto) wisten de top te bereiken en konden daar de RUG-vlag laten wapperen. 'Heus, het was niet makkelijk. We moesten elkaar er echt doorheen slepen. Maar een beetje afzien hoort erbij.'

> Meer indrukken van de Kilimanjareis op www.togethertothetop.wordpress.com

Dagboekfragment Franka

We zijn op drieduizend meter. Ik ben net wakker geworden en kan slechts met moeite een vloek onderdrukken. Ik moet namelijk plassen. En als ik iets niet wil, dan is het de veiligheid van mijn extra warme slaapzak verlaten, waar ik met al mijn kleren aan in lig. Min twaalf is niet mijn lievelingstemperatuur. Maar de hoogte, die fanatiek op mijn hoofd en buik drukt, heeft ook z'n invloed op mijn spijsvertering. Of zijn het de drie liter water die onze gidsen ons elke dag dwingen te drinken? Water dat ze voor ons uit idyllische bergbeekjes halen, maar waar we vervolgens zelf een chemisch purificatietabletje bij moeten gooien.

Alle andere bagage wordt door 'porters' de berg opgezeuld. Ethisch ingewikkeld voor de meesten van ons, want die

jongens razen ons op gypjes voorbij, terwijl wij voortstompelen op onze degelijke bergschoenen. We hebben echter voor een reisorganisatie gekozen die de porters meer dan het absolute minimum betaalt en bovendien een maximum stelt aan het te dragen gewicht. Wij zijn hun bron van inkomsten. Maar toch hè, maar toch.

Mijn spieren protesteren 's nachts doorgaans ook ten hevigste tegen alles wat met lopen te maken heeft. Maar ze hebben lekker pech. Tot nu was deze tocht niet alleen in letterlijke, maar ook in overdrachtelijke zin adembenemend. De geur die verandert als je stijgt. De banaanplantages op de eerste dag. Het effect dat één simpele reep op je fysieke gestel kan hebben. Het besef dat het in

het regenwoud daadwerkelijk regent.

Zo'n grensdag als vandaag, waarbij de begroeiing langzaam kariger wordt en je eigenlijk de hele dag in een soort kleffe maar toch warme mist loopt, dat was voor ons echt uniek. Dat je, gewoon door te lopen, in zo'n korte tijd zo snel zoveel verschillende landschappen ziet...

Zo mijmeren is fijn, maar het helpt op geen enkele manier tegen moeten plassen. Ik ga de tent uit en hol over de keien naar de wc, een doos in een tent. Op de terugweg merk ik dat ik niet de enige van onze groep ben die al wakker is. 'Moet je nou eens kijken, Franka,' zegt mijn reisgenoot. En ik richt mijn blik op de vallei. Ik weet niets terug te zeggen. Dus zo ziet het eruit, als de zon opkomt boven de wolken.

Boyana Petkova (1981) studeerde technische bedrijfskunde aan de RUG. In haar studententijd was ze actief in de Universiteitsraad en diverse andere gremia. Nu promoveert ze aan de Faculteit Economie en Bedrijfskunde bij de vakgroep Operations. Ze sleepte met een RUG-team al tweemaal de 'Fresh Connection Supply Chain Management Award' in de wacht. Opvallend, want de wedstrijd is eigenlijk bedoeld voor ervaren Supply Chain Managers. Ook hier koos ze voor de 'Gronings-nuchtere' aanpak.

TEKST >

FRANKA HUMMELS

FOTO'S >

EEF TELENGA

‘Stel, je hebt een houten schip’

Filosoof Igor Douven begon in september op een Endowed Chair aan de Faculteit Wijsbegeerte in Groningen. Dat betekent dat de hoogleraar analytische filosofie met financiële steun van de universiteit een team van mensen om zich heen kan verzamelen. Douven analyseert taal en denken, in wetenschap en daarbuiten. ‘Vooral over alledaagse redeneerpatronen valt nog veel te ontdekken.’

FOTO > JAN PITT

‘Dat je met puur denken tot onomstotelijke conclusies kunt komen! Prachtig.’

Igor Douvens filosofische belangstelling dateert al van zijn twaalfde. ‘Lezen over “het cogito” van Descartes vond ik een fascinerende ervaring. Dat je met puur denken tot onomstotelijke conclusies kunt komen! Prachtig.’ In die zin is zijn hoogleraarschap de vervulling van een droom. Toch heeft hij eerst een andere droom gevolgd. ‘Op mijn vijftiende ging ik in Maastricht naar het conservatorium voor het hoofdvak piano. Dat lijkt voor een buitenstaander misschien jong, maar is het niet. Het aanbod aan pianisten is zo groot en de verhoudingen zijn zo competitief, dat een concertpianist alleen aan de bak komt als hij tot de absolute top behoort.’

Douven had er echter geen fiducia in dat hij het zover zou schoppen en besloot – met het oog op werk – er een studie rechten bij te doen. ‘Dat kon ook in Maastricht en was niet erg moeilijk.’ Het betekende het begin van een bliksemcarrière langs verschillende faculteiten, die hem drie masterdiploma’s opleverde: behalve rechten ook musicologie en ten slotte filosofie. De laatste twee masters behaalde hij in Utrecht.

Afgaande op zijn filosofische publicaties lijkt Igor Douven zich het meest te interesseren voor logische puzzels. Zelf omschrijft hij zijn interessegebied als formele epistemologie (leer betreffende het wezen, de methoden en de grenzen van de menselijke kennis). ‘Ik richt mij op vragen uit de kenleer en wil die met behulp van logica en waarschijnlijkheidsleer oplossen. Daarbij probeer ik nadrukkelijk verder te kijken dan de intuïtie. Met logische en wiskundige instrumenten bereik je meer.’

U was hoogleraar in Leuven, met een flinke onderzoeksgroep om u heen. Waarom bent u naar Groningen gekomen?

‘De universiteit van Leuven heeft een uitgebreide filosofische faculteit, met wel 33 docenten. Dat heeft ermee te maken dat filosofie voor alle studenten in Leuven verplicht is. Nadeel is dat 30 van deze 33 docenten zich richten op de continentale filosofie, dus de traditionele stromingen uit Duitsland en Frankrijk, die eerder literair dan wetenschappelijk georiënteerd zijn. De belangstelling voor Angelsaksische analytische filosofie is er gering. Een tijd lang heb ik er desondanks goed kunnen werken. Het Vlaamse Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – vergelijkbaar met de Nederlandse NWO – had mij ruime financiële middelen gegeven. Maar toen een van mijn analytische collega’s vertrok en de universiteit het niet nodig vond de open plek in te vullen, drong pas goed tot mij door dat het filosofische klimaat in Leuven niet bij mij

aansluit. In Groningen is de houding tegenover analytische filosofie veel positiever. Verder heeft een rol gespeeld dat de Groningse Faculteit Wijsbegeerte geldt als de beste van de Lage Landen. En ik ben – ook belangrijk – al jaren bevriend met verschillende van de Groningers.’

Drie jaar geleden schreef u een inleiding in de wetenschapsfilosofie. Nu bent u zeer breed opgeleid, maar u heeft geen achtergrond in een van de exacte of de sociale wetenschappen, de vakken waarop de wetenschapsfilosofie zich vooral oriënteert.

‘Dat klopt. In het leven verloopt veel volgens toeval. Als ik mijn studies kon overdoen, zou ik zorgen voor een bredere basis in de natuurkunde. Voor een wetenschapsfilosoof is zo’n achtergrond heel waardevol. Ondertussen heb ik ondanks mijn geringe achtergrond in het vak toch goed kunnen samenwerken met natuurkundigen, wat tot een aantal publicaties heeft geleid. Het is een kwestie van geven en nemen. Je moet weten waar je goed in bent en waar je grenzen liggen.’

Waar gaat u zich in Groningen mee bezig houden?

‘Wetenschapsfilosofie zal zeker deel uitmaken van mijn werk, daarnaast kijk ik naar alledaagse taal en kennis. Hoe redeneren mensen? Wat beschouwen ze als geldige conclusies? Momenteel werk ik samen met psychologen van de universiteiten van Leuven en Trento in Italië. We kijken naar verschillende typen conditionele zinnen, de verbanden daarin tussen antecedens en de consequens en hoe het staat met de waarschijnlijkheid en de aanvaardbaarheid van de zinnen. In het algemeen wil ik redeneertermen uit de natuurlijke taal onder de loep nemen. In de formele logica wordt heel strikt geredeneerd, terwijl de alledaagse taal vol zit met woorden als “veel”, “behoorlijk wat” en “de meeste”. Op dat vlak valt nog veel te ontdekken.’

U gebruikt de term ‘analytische metafysica’. Wat bedoelt u daarmee?

‘Stel, je hebt een houten schip en je vervangt daarin één plank? Is het dan nog hetzelfde schip? U zult zeggen van wel. Stel, je vervangt langzaam maar zeker alle planken. Is er dan een moment waarop het een ander schip wordt? Die vraag is al lastiger. Stel, ik bouw van de planken die ik heb vervangen een tweede schip. Is dit tweede schip dan identiek aan het eerste? Het is een klassieke illustratie van een identiteitsparadox. Op het eerste gezicht is het misschien

>> [vervolg op pagina 24](#)

Igor Douven

(Heerlen, 1963) behaalde in 1989 aan het Conservatorium van Maastricht het diploma uitvoerend musicus (piano). Daarna volgden masters in rechten (Maastricht, 1990), muzikwetenschap (Utrecht, 1992) en filosofie (Utrecht, 1993, cum laude). In 1996 promoveerde hij in het Belgische Leuven tot doctor in de filosofie (summa cum laude). De titel van zijn proefschrift: *In Defence of Scientific Realism*. Vanaf 2005 was hij hoogleraar filosofie in Leuven. Samen met Leon Horsten en Erik Weber publiceerde hij in 2007 het boek *Wetenschapsfilosofie*, bedoeld als inleiding in het vakgebied.

>> *vervolg pagina 23*

niet meer dan een logische puzzel, maar deze wijst ons wel op problemen met een zeer fundamenteel begrip, namelijk identiteit.'

Heeft u zich concrete doelen gesteld voor uw onderzoek?

'Universiteitsbesturen en fondsen als NWO willen ook altijd precies weten wat je denkt te gaan doen. Maar dat valt slechts beperkt aan te geven. Wat je doet hangt mede af van wie je tegenkomt – bijvoorbeeld op congressen – en welke samenwerking daaruit voortvloeit. Dat kan ik niet voor honderd procent sturen, het is mede een kwestie van – alweer – toeval. Nu werk ik dus samen met psychologen, maar in de toekomst zijn dat mogelijk linguïsten of hersenonderzoekers. Ik weet het niet.'

U zoekt dus aansluiting bij wetenschappers. Zijn uw ideeën ook relevant voor het grote publiek?

'De theorieën van vooral Karl Popper hebben buiten de wetenschapsfilosofie brede verspreiding gevonden. Dat kon gebeuren doordat hij heel algemene dingen zei, zoals: "een wetenschapper moet niet zoeken naar bevestiging maar naar weerlegging" en "we kunnen leren van onze fouten". Popper stond aan het begin van een nieuwe tak van de wetenschapsfilosofie: de dynamica, die kijkt naar de wijze waarop vakgebieden zich ontwikkelen. Maar zijn belangrijkste geschriften zijn alweer vijftig jaar oud en de wetenschapsfilosofie heeft zich – gelukkig – verder ontwikkeld. De vragen zijn veel specifiek geworden en gedetailleerder. Dat is een goede ontwikkeling, maar de keerzijde is dat het nu lastiger is om "sweeping statements" te doen. Die moet u van mij dan ook niet verwachten.'

TEKST > JOS OVERBEEKE

Meer Endowed Chairs

Behalve Igor Douven is aan de Faculteit Wijsbegeerte deze zomer ook Pauline Kleingeld benoemd op een endowed chair. Eerder werkte zij in de VS en in Leiden en werd vermaard vanwege haar werk op het gebied van de filosofie van Kant, de hedendaagse Kantiaanse ethiek en het wijsgerig kosmopolitisme en haar geschiedenis. Bij de vakgroep Ethiek zal haar leeropdracht zijn 'Ethiek en haar geschiedenis'.

Aan drie andere faculteiten zijn inmiddels ook endowed chairhoogleraren aangetrokken: RUG-alumnus Johan Bos, sinds 2005 hoogleraar in Rome, bezet sinds augustus aan de Faculteit der Letteren een leerstoel Computationale semantiek, op welk gebied hij een autoriteit is. Zijn onderzoek wordt ondergebracht in het Centre for Language and Cognition, bij de onderzoeksgroep Computational linguistics, die bij de laatste visitatie de hoogst mogelijke score haalde.

Bij de Faculteit Rechtsgeleerdheid is Aurelia Colombi Ciacchi benoemd op de leerstoel Law and Governance en als wetenschappelijk directeur van het Groningen Centre for Law and Governance. Colombo Ciacchi, die verbonden was aan universiteiten in Italië, Hamburg, Bremen en Oxford, geniet groot aanzien op het gebied van interne en externe rechtsvergelijking.

Ten slotte is Peter Lansdorp benoemd bij UMCG/RUG. Hij wordt wetenschappelijk directeur van het nieuwe European Research Institute on the Biology of Ageing (EriBa). Momenteel nog verbonden aan de University of British Columbia in Canada, is zijn specialisme de genetische instabiliteit bij veroudering en kanker, met name de rol hierbij van telomeren, stukjes DNA die de uiteinden van chromosomen beschermen.

In de komende afleveringen van *Broerstraat 5* zullen deze bijzondere wetenschappers nader aan u worden voorgesteld.

/ Tienke Koning

Het Groningse Gevoel...

In recente nummers van *Broerstraat 5* las u over de alumnikring Gooische Groningers. Dit is een bijzondere groep oud-studenten, die elkaar hebben gevonden rondom het Groningse Gevoel.

Het begon met een aantal alumni die ontdekten dat er een grote groep studiematjes in het Gooi woont. Het leek hun een leuk idee een aantal vrienden van

vroeger uit te nodigen om samen goede herinneringen aan een onbezorgde tijd op te halen. Omdat de studietijd het kader voor de ontmoeting bood, werd besloten een interessante wetenschapper van de RUG te vragen een leuk verhaal te houden. De eerste bijeenkomst smaakte naar meer en zo werden voor de volgende bijeenkomsten steeds meer studievrienden uitgenodigd.

De groep werd geraakt door de gedreven wetenschapper Ellen Nollen, die een zeer inspirerend verhaal hield over de zoektocht naar de raadselen achter verouderingsziekten, als Parkinson en Alzheimer (zie pagina 12 en 13 in dit nummer). Besloten werd haar financieel te steunen. Inmiddels hebben 45 alumni een notariële acte getekend. Zo supportten zij voor vijf jaar het onderzoek van de groep van Ellen Nollen. Tegelijkertijd ondersteunen zij de visie van het bestuur van de RUG, dat met Healthy Ageing een belangrijk speerpunt voor onderzoek in de komende jaren heeft bepaald.

Voor de universiteit is het verschrikkelijk belangrijk dat alumni haar visie en toekomstperspectief onderschrijven. Als alumni daarbij ook nog een wezenlijke bijdrage leveren in de financiering van het onderzoek, ontstaat er een machtig samenwerkingsverband, gebaseerd op vriendschap en vertrouwen.

Dat is het Groningse Gevoel: no nonsense, recht uit het hart, met een oprecht gevoel voor wat van waarde is! Zo maken Groningse alumni het verschil.

Tienke Koning

directeur Ubbo Emmius Fonds

TVM steunt Album Amicorum

De Transport Verzekerings Maatschappij (TVM) heeft 5.000 euro toegezegd aan het Ubbo Emmius Fonds voor de verdere financiering van het Album Amicorum, het afstudeer-cadeau van de RUG voor master- en PhD-studenten. De toezegging kwam tot stand dankzij bemiddeling van Arjan Bos (rechten, 1994), president-directeur van TVM en bestuurslid van het Ubbo Emmius Fonds. Inmiddels is een tweede druk van het Album Amicorum verschenen.

Turbulentieonderzoek dankzij particuliere gift

Van de 'zwabberbal' tijdens het recente WK voetbal tot dwarrelende bladeren in de herfst: veel wat beweegt is onderhevig aan turbulente stromingen. De stromingsdeeltjes gaan gemiddeld wel dezelfde kant op, maar bewegen ogenschijnlijk in alle mogelijke richtingen. Deze grillige beweging kost veel energie en leidt bijvoorbeeld tot een hoger brandstofverbruik van auto's en vliegtuigen. Het is daarom de kunst om

turbulentie goed te leren beheersen. De stromingen zijn echter zo complex dat het lange tijd onmogelijk leek ze volledig te beschrijven.

De afgelopen jaren wisten onderzoekers van het Johann Bernoulli Instituut van de RUG grote vooruitgang te boeken in wiskundige methoden om turbulente stromingen te berekenen. Dankzij deze versnelling van de rekenmethoden, samen met de steeds krachtiger computers, lijkt het binnenkort mogelijk om de luchtstroming rond een vliegtuigvleugel gedetailleerd in kaart te brengen. Helaas ontbrak tot nog toe het geld voor dergelijk onderzoek. Afgelopen zomer ontving het Ubbo Emmius Fonds een grote particuliere gift, waarmee de komende vier jaar een promotieonderzoek zal worden uitgevoerd. De resultaten zullen zowel bij vliegtuigbouwers als bij wiskundigen ongetwijfeld voor veel beroering zorgen.

Eindresultaat belcampagne: 21.210 euro

Met de overhandiging van een grote cheque werd 6 juli j.l. de eerste belcampagne van de Alumnidesk feestelijk afgesloten. De totale opbrengst was 21.210 euro. Maar liefst 460 alumni (19% van iedereen die werd bereikt) gaven een eenmalige of doorlopende machtiging. Het bedrag zal worden besteed aan aanvullend studiegeld voor studenten van de Junior Scientific Masterclass en de Topmaster Medical and Pharmaceutical Drug Innovation, twee opleidingen waarbij al tijdens de reguliere studie extra aandacht is voor wetenschappelijk onderzoek.

Helpt u ook?

Wilt u ook bijzondere onderzoeks- en onderwijsprojecten van de Rijksuniversiteit Groningen steunen? Maak uw donatie over op rekening 10.32.55.400 t.n.v. Ubbo Emmius Fonds. Of neem contact met ons op: (050) 363 7595 of uef@rug.nl.

Giften aan het Ubbo Emmius Fonds zijn fiscaal aftrekbaar. Voor de fiscus is uw schenking een gift aan een 'algemeen nut beogende instelling'. Het fonds hoeft als erkend goed doel geen schenkingsrecht af te dragen, hoe groot de schenking ook is.

Op www.rug.nl/uef vindt u meer informatie over het fonds, de verschillende projecten en (fiscaal voordelige) donatiemogelijkheden.

In den beginne...

Alumnireis naar Kenia en Tanzania

De alumnireis 2011 voert naar de bakermat der mensheid: Oost-Afrika. Een gebied met een groot aantal beroemde vindplaatsen van fossielen van vroege mensachtigen. Waar bovendien de oorspronkelijke leefomgeving van de oermens nog tastbaar is. Leeuwen, olifanten, giraffen, neushoorns en nijlpaarden bevolken het landschap, zoals ooit soortgelijke grote dieren de vroege mens hebben omringd. De Grote Rifvallei, vulkanen en meren tonen op spectaculaire wijze de sporen van het uiteendrijven der continenten.

Deze unieke expeditie wordt begeleid door Bert Boekschoten, emeritus hoogleraar aan de RUG en de VU en vooraanstaand paleontoloog. Hij helpt u het gebied te leren kennen en vertelt u aan de hand van het landschap en fossiele vondsten alles over de evolutie van aarde en mens.

De reis begint in Nairobi (Kenia) en eindigt aan de voet van de Kilimanjaro (Tanzania). Onderweg worden diverse nationale parken, musea en archeologische vindplaatsen bezocht, waaronder Hells' Gate, Tarangire, Lake Manyara, de Ngorongoro caldera en 'the cradle of mankind' Olduvai Gorge.

Kijk voor een volledige reisbeschrijving op www.rug.nl/alumni/reizen of neem contact op met Alumnirelaties & Fondsenwerving via (050) 363 7595 of e.boomsma@rug.nl.

Periode: 17 t/m 30 januari 2011

Aantal deelnemers: 16-25

Prijs: 2.995,- euro excl. internationale tickets (houd rekening met ongeveer 950 euro)

U kunt boeken via Untamed Wildlife Safaris info@untamedwildlife.com of (0487) 540 367.

Zephyros-reis naar Sicilië 2011

De in de vorige *Broerstraat 5* aangekondigde reis van Zephyros (de alumnivereniging Griekse en Latijnse Taal en Cultuur) naar Sicilië gaat definitief door. Voor de snelle beslissers zijn er nog enkele plaatsen beschikbaar.

De reis vindt plaats van **2 tot en met 11 juni 2011**. Kijk voor meer informatie en opgave op www.rug.nl/alumni/reizen.

ALUMNIVERENIGING GESCHIEDENIS

Op **16 oktober 2010** brengt de Alumnivereniging Geschiedenis een bezoek aan het Nationaal Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Directeur en alumnus Dirk Mulder zal een rondleiding verzorgen en vertellen over de toekomstplannen met betrekking tot de herinrichting van het kampterrein. Voorafgaand wordt een Algemene Ledenvergadering gehouden in Beilen. Leden van de Alumnivereniging Geschiedenis krijgen een uitnodiging voor deze dag. Nog geen lid of meer informatie? Mail naar alumni.geschiedenis@rug.nl.

ANTONIUS DEUSING

'Ongelukkeneeskunde', dat is het thema van de Alumnidag 2010 van medische alumnivereniging Antonius Deusing, op **zaterdag 6 november 2010** in het UMCG te Groningen. De dag begint om 9.00 uur met onder meer de uitreikingen van de Professor Rein Zwierstra Prijs en de Wetenschapsprijs. Verder staan de ALV en verschillende lezingen op het programma. Kijk voor een uitgebreid overzicht en inschrijvingsformulier op www.rug.nl/umcg/alumni.

T.M.F.V. ARCHIGENES

Op **10 december 2010** vindt het jaarlijkse symposium van Archigenes (alumnivereniging tandheelkunde) plaats. En alvast voor in de agenda: op **zaterdag 4 juni 2011** is de reünie tandheelkunde 2011 voor tandartsen afgestudeerd tussen 1986 en 1994 aan de opleiding tandheelkunde Groningen. Meer informatie over beide evenementen op www.archigenes.nl of via bestuur@archigenes.nl.

MIK

Na maar liefst zeven jaar actief te zijn geweest voor alumnivereniging MIK (Masters in de Kunsten), neemt Marlieke Wilders afscheid als penningmeester. Ze wordt opgevolgd door Floris Langen. Op **16 december 2010** houdt MIK haar jaarlijkse ALV. Leden zijn van harte welkom! Locatie en tijd volgen via www.rug.nl/let/mik en de nieuwsbrief.

COLUMN1

In 2011 viert Column1, de alumnivereniging voor CIW/communicatiekunde, haar 15-jarige bestaan. Mis het lustrumjaar niet en word nu lid! Column1 organiseert circa drie bijeenkomsten per jaar (gratis voor leden), met zowel aandacht voor vakinhoud als netwerken. Voor informatie en aanmelden: www.column1.nl of info@column1.nl.

PROFESSOR KEUNING VERENIGING

In 2011 bestaat Ibn Batutta, de studievereniging van de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, 50 jaar. Dit wordt groots gevierd in de week van 5 tot en met 15 mei 2011. Op **14 mei 2011** is er een alumnidag, georganiseerd door Ibn Battuta en de Professor Keuning Vereniging. Alle alumni van de FRW zijn hiervoor van harte uitgenodigd! Meer informatie en inschrijving: www.professorkeuningvereniging.nl.

Ook na het afstuderen blijven veel alumni zich inzetten voor de universiteit. Marianne van Dijk (27), filosofie 2006, vertelt over haar betrokkenheid bij alumnivereniging Alfi.

‘Alumni kunnen studenten veel leren’

Als scholiere vond ze het een lastige keuze: Nederlands studeren, vanwege haar liefde voor de literatuur? Of toch journalistiek? Het werd filosofie in Groningen, waarbij ze zich vooral richtte op literatuur en kunst. Eind 2006 vertrok ze naar de Britse universiteit Warwick, waar ze haar master haalde. ‘Het programma daar deed mij watertanden.’ Inmiddels is ze werkzaam als freelance journaliste, ondernemer en kunstfilosoof in Amsterdam, maar ze is Groningen niet vergeten: ‘Als ik ga hardlopen trek ik nog altijd mijn RUG-shirtje aan.’

‘Dat ik journaliste ben geworden is niet zo vreemd: dat wilde ik op de basisschool al. Op de middelbare school zat ik bij de schoolkrant en als studente was ik hoofdredacteur van Qualia, het blad van Stuff, de Studievereniging Faculteit Filosofie. Ik ben indertijd niet naar de School voor Journalistiek gegaan, omdat ik dacht je daar vooral bezig was met dagbladen. Ik volg nu wel een oplei-

ding wetenschapsjournalistiek en schrijf artikelen voor verschillende bladen. Altijd over filosofie en kunst. Het is heel handig om als freelancer een bijzondere specialisatie te hebben.’

Filmpjes

Vorig jaar werd ze gevraagd als bestuurslid van de Alumnivereniging Alfi. Het vorige bestuur vond dat bestuur en ledenbestand aan verjonging toe was. ‘Dit is een mooie manier om toch iets te betekenen voor mijn oude faculteit. Bovendien blijf je via Alfi in contact met oud-studiegenoten en -docenten. Wijsbegeerte is een kleine faculteit waar iedereen iedereen kent. Het is leuk om die contacten te onderhouden.’ Het nieuwe bestuur organiseert twee keer per jaar een activiteit: een borrel in Amsterdam en een lunch met ALV in Groningen. ‘Het Alfi-dispuut, dat vanaf de oprichting van Alfi in 1997 bestaat, komt nog steeds maandelijks bij elkaar.’

Marianne is ook bezig met het vernieuwen van de Alfi-website, waarbij haar journalistieke ervaring goed van pas komt. ‘Ik maak filmpjes van oud-studenten op hun werk. Zo ben ik bij iemand geweest die werkt bij het Forum voor Multiculturele Vraagstukken en iemand die als milieu-filosoof bedrijven adviseert over hun visie en de manier waarop ze daarmee in de praktijk omgaan. Heel interessant allemaal. Het filmen leer ik trouwens met vallen en opstaan. Na het eerste interview wist ik dat ik een statief nodig heb en na het tweede dat een microfoon ook wel handig is. Ik ben nu aan het monteren en binnenkort staat het eerst filmpje op de site.’

TEKST > **MARJAN BROUWERS**

FOTO > **PIM GEERTS / BEELDOPBOUW**

> www.alumniverenigingalfi.nl

Master Academie voor Management

Stilzitten is niks voor Gert Dijksterhuis (51). En hij leert graag. Met een autodidactische inslag pakt hij van alles aan: computer-programmeren, doceren in het Frans of het motorblok van een oude Kever. Sinds een half jaar werkt hij bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (voormalige IB-Groep) in Groningen. Recent slaagde hij met vlag en wimpel voor het Mastertraject van Academie voor Management. Daarom ontving hij de Talentpenning.

Plechtig haalt Marieke de Groot, coursemanager van Academie voor Management, het cadeau en de oorkonde tevoorschijn. 'De universitaire wereld zit vol met tradities, dus wij ook. Jij haalde een 10 op je masterscriptie en dat hebben wij nog nooit eerder meegeemaakt. Daarom wil ik je graag deze penning, de Talent, uitreiken.' Verbaasd kijkt Gert Dijksterhuis naar de penning. 'Dank je wel! Goh, dat had ik niet verwacht.'

De oorkonde en de penning doen Dijksterhuis terugblikken op zijn studieperiode bij Academie voor Management. Enthousiast begint hij te verhalen over zijn masterscriptie. 'Ik zie het ook als een meesterwerk. Al mijn opgedane opleidings- en werkervaring wilde ik gebruiken om tot een goed eindresultaat te komen. Dat heeft me enorm veel tucht gekost, maar ik deed het met plezier.'

Een soort kroon op de carrière dus, die zo'n twintig jaar geleden begon nadat hij de Hogere Landbouwschool in Groningen had afgerond. 'Mijn eerste baan was geen succes,' gaat hij verder. 'Ik werd aangenomen met wenkende perspectieven. Maar daar kwam weinig van terecht. Ik begon als ambtenaar om half negen en eigenlijk zat mijn werk er om kwart over negen alweer op. Verschrikkelijk vond ik dat. Ik zat helemaal alleen in een grote kamer, nog iets groter dan deze. Wel stonden er een paar computers. En ik ben toen, als assistent-onderzoeker, statistische computerprogramma's en rekenmodellen gaan schrijven. Niet omdat het moest, maar omdat ik me verveelde. En ik kon de programma's direct toepassen op de proeven die ik toen deed. Maar toch hield ik het vrij snel voor gezien. Dat kwam trouwens ook door de leefomgeving. Iedereen die in Wageningen zit heeft iets met landbouw. Ik heb geen hekel aan collega's, maar ik wil buiten het werk ook wel eens ergens anders over praten.'

Autodidactische inslag

Dijksterhuis solliciteerde succesvol naar een functie bij het ministerie van LNV in Haren en werd van daaruit gedetacheerd bij het Nederlands Meststoffeninstituut (NMI). 'Wat ik in Wageningen

gedaan heb met het aanzetten van die pc, heb ik daar doorgezet. Later ben ik gewasgroeimodellen gaan ontwikkelen en gebruiken. Zo kwam ik ook in Afrika terecht om projecten te doen. Ik weet nog goed dat ik in Mali een les moest geven, met één jaar mavo-Frans en een spoedcursus van een week als achtergrond. Een dag na de laatste les stond ik al zwetend voor de klas. En dat was niet alleen van de warmte!

Deze autodidactische inslag heeft Dijksterhuis al van kindsbeen af. Hij schreef niet alleen computerprogramma's en leerde in een week Frans, maar toen hij studeerde verving hij zelf het complete motorblok van zijn Volkswagen Kever.

In de tijd dat Dijksterhuis geregeld naar Afrika pendelde, startte hij ook met zijn promotieonderzoek, aan de Rijksuniversiteit Groningen. Terwijl hij nog maar goed en wel begonnen was, werd zijn ambitie om te promoveren ruw verstoord: 'Ons instituut werd opgedoekt en verplaatst naar, geloof het of niet, Wageningen. Ik heb toen gesolliciteerd bij hetzelfde ministerie in Assen en werd aangenomen. Dit is ook de fase geweest dat ik ben gaan nadenken wat ik nou eigenlijk wilde. Een collega van me kwam toen met het idee om te gaan studeren bij Academie voor Management. Ik had al een aantal managementfuncties gehad en mede door het mislukte promotieonderzoek was ik erg gedreven om het hbo achter me te laten. Ik wilde de afslag naar de universiteit, die ik aan het begin van mijn carrière had gemist, alsnog maken.'

Eigenwijs

Dijksterhuis begon met de leergang Strategische Kennisproductie en genoot van de colleges, groep en docenten. Vooral de samenwerking met kerndocent John Peters beviel hem uitstekend. 'Hij is heel erg gedreven, charismatisch en gepassioneerd. Veeleisend en erg eigenwijs, ook. John zei: "Als je denkt hier antwoorden te vinden, dan moet ik je teleurstellen. Er komen enkel vragen bij." En zo was het ook. Je leert vanuit verschillende contexten naar de werkelijkheid te kijken. Er zijn ook altijd meer oplossingen. Als hbo-er word je opgeleid vooral praktisch te kijken. Dat is makkelijk voor één-dimensionale problemen, maar vaak volstaat het niet. Vrij snel na het afronden van de leergang ben ik de Public Strategy Course gaan volgen. De flow waar ik in zat, beviel me. Het inspireerde. En met twee afgeronde leergangen stond ik al met één been in het mastertraject.'

Tegelijkertijd kwam Dijksterhuis ook in zijn loopbaan

terecht op een splitsing. De organisatie waar hij werkte was uitgegroeid en samen met de directeur sprak hij af dat hij op termijn zou vertrekken. 'Maar dan moet ik wel wat bagage mee hebben,' stelde hij.

Zijn leidinggevende stemde in en maakte het mogelijk dat hij in kon stromen in het mastertraject van Academie voor Management. Bij de verkenning van een onderwerp voor zijn afstudeerscriptie toog hij langs een aantal uitvoerende organisaties, waaronder de Dienst Uitvoering Onderwijs (voormalige IB-Groep) in Groningen. Het interview dat hij daar zou hebben, ging echter over in een persoonlijk gesprek en uiteindelijk zette hij zijn krabbel onder een arbeidsovereenkomst met DUO. Zo'n vier maanden geleden is hij er begonnen als senior programmamanager, maar het afstudeeronderzoek zette hij gewoon door.

Hoger aanzien

Hoe kwam de analytische Dijksterhuis nu eigenlijk terecht op een HR-onderwerp als vertrouwen? 'Ik kan slecht tegen hiërarchische structuren. En als er één omgeving is waar dat hoogtij viert, dan is dat de ambtelijke wereld. Ik geloof dat er ook andere manieren zijn om tot een goede samenwerking te komen. Vertrouwen is daar een belangrijk element in. Kijk, beleid maken is sexier dan uitvoeren. Dus staat een beleidsmaker hoger in aanzien dan een uitvoerder. Dat vind ik onzin, want de één kan niet zonder de ander. Daarom wilde ik weten wat nodig is om toch tot een goede samenwerking te komen. Je kunt het eigenlijk terugvoeren op drie factoren. Maar mijn scriptie, *Vertrouwen, controle en risico's - Onderzoek naar de invloed van vertrouwen op de samenwerking tussen beleid en uitvoering*, is geen kant-en-klaar implementatieplan. Toch gebruik ik het onderzoek regelmatig in mijn werk. Het belangrijkste is de samenwerking tussen beleid en uitvoering. De verbetering van deze relatie is één van de speerpunten in onze strategie geworden. De basisgedachte is dat de burger te vertrouwen is. Dat is mooi, maar deze organisatie is vooral aan het controleren. We opereren dus als lowtrust, maar willen hightrust worden. Dat is een flinke omslag, maar toch willen we die in 2015 gerealiseerd hebben.'

Is hij nu klaar met studeren? 'Ik denk het niet, het promotieonderzoek lonkt nog steeds! Door de tijd die ik nu over heb kan ik genieten. Van het Noord-Groninger landschap bijvoorbeeld. Daar ben ik aan verknocht geraakt.'

Academie voor Management

STARTDATA

Woensdag 6 oktober
Management van Organisaties

Dinsdag 12 oktober
Strategische
Marketingcommunicatie

Maandag 1 november
Verandermanagement

Woensdag 10 november
HR-Strateeg

Donderdag 11 november
Excelleren in
Dienstenmarketing

Dinsdag 23 november
Business Strategy Course

Donderdag 25 november
Merkmanagement

Donderdag 2 december
Bestuurlijk Leiderschap

MEER INFORMATIE

Bel (050) 316 20 40 of kijk op www.academievoormanagement.nl

TEKST >

TOM RUSTEBIEL

FOTO >

ELMER SPAARGAREN

Aanwinsten

Sinds de stichting in 1614 heeft de Groningse universiteit de traditie dat het portret van emeriti-hoogleraren wordt aangeboden aan de alma mater.

P.C. van der Kruit

Sterrenkunde (1987-heden)

door Jannes Kleiker

N. van der Wal

Romeins recht (1975-1990)

door Dorine Kuiper

Inlichtingen over schenking van portretten:
prof.dr. G. Boering, tel. (050) 541 6483 of
gtboering@hetnet.nl. Veel meer afbeeldingen
vindt u op www.rug.nl/museum.

Tenzij anders vermeld beginnen oraties om 16.15 uur. Meer informatie: neem contact op met Monique Peperkamp, tel. (050) 363 52 90, of raadpleeg de universitaire agenda op www.rug.nl.
Wijzigingen voorbehouden.

GODGELEERDHEID EN GODSDIENSTWETENSCHAP

12 oktober 2010

prof.dr. W.H. (Wouter) Slob

Protestantse kerk, theologie en cultuur

16 november 2010

prof.dr. M.P.A. (Mirjam) de Baar

De geschiedenis en de beginselen van het unitarisme

ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

19 oktober 2010

prof.dr. S. (Sjoerd) Beugelsdijk

International business and management

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

26 oktober 2010

prof.dr. J.H.M. (Anke) van den Berg

Moleculaire pathologie van maligne lymfomen

2 november 2010

prof.dr. J. (Janke) Cohen-Schotanus

Onderzoek en onderwijs in de medische wetenschappen

14 december 2010

prof.dr. H. (Harry) van Goor

Experimentele nefropathologie

GEDRAGS- EN MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

9 november 2010

prof.dr. S.J. (Sip Jan) Pijl

Orthopedagogiek, i.h.b. m.b.t. 'inclusief onderwijs'

RECHTSGELEERDHEID

23 november 2010

prof.dr.mr. M. (Rinus) Otte

Organisatie van de rechtspraak

30 november 2010

prof.mr. J.H.M. (Huub) Willems

Corporate litigation

25e jaargang

3e nummer/oktober 2010

ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalmagazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5

Postbus 72

9700 AB Groningen

Telefoon (050) 363 52 36

redactieB5@rug.nl

Internet

www.rug.nl/broerstraat5

Redactie

Fenneke Colstee-Wieringa

Gert Gritter

Yvonne Jordens-Streng

Bert Wolfkamp

Hoofdredactie

Fenneke Colstee-Wieringa

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Druk

Thieme Rotatie, Zwolle

Oplage 69.000

Adreswijzigingen

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Alumni relaties RUG

Rijksuniversiteit Groningen

Postbus 72

9700 AB Groningen

Telefoon (050) 363 30 61

alumni@rug.nl

Dagboek van een vrije vrouw

In het Universiteitsmuseum is een tentoonstelling ingericht naar aanleiding van het verschijnen van *De liefde en de vrijheid, natuurlijk! Dagboek van Frederike van Uildriks (1854-1919)* Mineke Bosch, hoogleraar Moderne geschiedenis aan de RUG, anoteerde het boek.

De Groningse Van Uildriks, tijdgenote van Aletta Jacobs, ontwikkelde zich van een welopgevoede dochter uit de universitaire en gemeentelijke elite tot een vrijgevochten natuuronderzoekster en publiciste. Zij zette zich in voor onderwijs aan meisjes en trotseerde het veilige burgerbestaan door ongetrouwd samen te wonen met de Friese socialist en hervormer Vitus Bruinsma. Bij de tentoonstelling (t/m 15 januari 2011) is een lespakket voor leerlingen in de onderbouw van vmbo en havo/vwo. Het Groninger Universiteits Fonds subsidieerde het project.

Tentoonstelling: www.rug.nl/museum; boek: www.Verloren.nl, € 36,-; project: www.frederikevanuildriks.nl

Stem op de GenenKrakers

Het team de GenenKrakers van de afdeling Genetica van het UMCG behoort tot de vijf finalisten van de Academische Jaarprijs 2010. Deze prijs wordt uitgelooft door NRC en NWO aan de groep die het beste haar onderzoek kan presenteren aan een groot publiek.

Hoogleraar en teamcaptain Cisca Wijmenga: 'Ons doel is om Nederland te laten zien hoe fascinerend DNA is en hoe belangrijk DNA en leefstijl zijn om gezond ouder te worden. Wij gebruiken het spoor als metafoor voor DNA. We zouden een speciaal ingerichte NS-trein, de LifeLinesExpress, door het land willen laten rijden, waarin mensen alles kunnen leren over DNA en erfelijkheid. Dit mobiele museum heeft als eindbestemming het Spoorwegmuseum in Utrecht, waar dan een speciale tentoonstelling over DNA zal komen.'

Naast een juryprijs van 100.000 euro is er een publieksprijs: een tv-uitzending van het VPRO-programma Labyrint, die wordt gewijd aan het winnende concept, dus hopelijk aan het GroninGEN-project. Gunt u Groningen de Publieksprijs? Stem dan op: www.genenkrakers.nl

**rijksuniversiteit
groningen**

Universiteitswinkel

Bezoek ook onze geheel vernieuwde webwinkel: www.rug.nl/universiteitswinkel

Hooded sweater
Kleur: Sand of Vegas Gold
Maten: S t/m XXL
Zeer speciale alumniprijs:
€ 19,95

Dames of Heren hooded jack
Kleur: Rood of Zwart
Maten: S t/m XXL (dames geen XXL)
Alumniprijs: **€ 34,95**

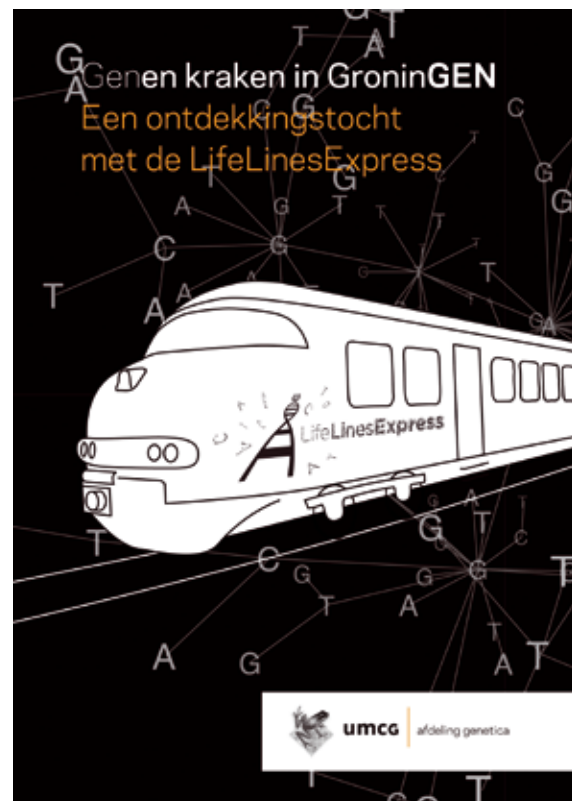
Dames of Heren fleecvest
Kleur: Rood of Zwart
Maten S t/m XXL
Alumniprijs: **€ 29,95**

Alle prijzen zijn incl. verzendkosten

Universiteitswinkel
Oude Kijk in 't Jatstraat 39
www.rug.nl/universiteitswinkel

Bestellen
T (050) 363 27 00
F (050) 363 72 00
E universiteitswinkel@rug.nl

www.rug.nl/universiteitswinkel

De ene jurist gaf een mooie functie bij de IND op voor een lidmaatschap van de Tweede Kamer, de ander is net begonnen aan zijn derde baan als advocaat.

ARMIN VORSSELMAN (39)

STUDIE > rechten (strafrecht en privaatrecht) van 1992 tot 2000

WERK > advocaat bij Plas Bossinade in Groningen

HUIS > in Groningse Zeeheldenbuurt

HUISSHOUDEN > met Jeanne van der Velden (38); dochter Levi (4), zoon Jesse (2)

BRUTO MAANDINKOMEN > ca. 5300 euro, excl. variabele beloning

'Ik was specialist in letselschade, maar ik wilde breder. Mede daarom ben ik van Trip Advocaten overstapt naar Plas Bossinade. Ik hoop me hier vol te kunnen storten op het aansprakelijkheidsrecht in brede zin. Letselschade gaat telkens over lijf en leden. Ik heb een cliënt gehad die zich sneed aan een pot appelmoes, mensen die slachtoffer werden van medische fouten, of een vrouw die zwanger raakte van een tweeling ook al kon ze volgens de arts pertinent geen kinderen krijgen. Allemaal heel interessant, maar als de schuld erkend is blijken de zaken veel op elkaar te lijken. Dan ga je bezig met het verhalen van de schade, dat is niet altijd even diepgaand juridisch. Ik houd van het juridische puzzelen. En van variatie. Ik wil niet alleen maar achter een bureau zitten en uren declarabel maken. Daarom heb ik de contacten met de universiteit aangehouden. Begin deze maand heb ik een congres georganiseerd met professor Oldenhuis. Ook schrijf ik geregeld artikelen. Op mijn nieuwe kantoor wil ik mij toeleggen op iets nieuws: de zakelijke dienstverlening. Daar komen weer heel andere emoties bij kijken dan bij letselschade. Ooit lag mijn hart bij strafrecht, ik wilde officier van justitie worden. Dat leek me een enorm dynamische baan. Ik was net na mijn studie aangenomen bij het OM Lelystad, om door te kunnen groeien. Maar ik had ook – om het solliciteren te oefenen – gesolliciteerd bij advocatenkantoor Houkes in Emmen. Het gesprek bij Houkes was zo leuk dat ik daar heen ben gegaan. Ik kon daar meteen al heel zelfstandig werken. Dat wilde ik graag. Ik was al wat ouder toen ik afstudeerde, had al het nodige van het leven gezien en veel gewerkt. Van dat strafrecht ben ik ook teruggekomen. Het is toch wel erg gereguleerd. Er zijn veel nauwe regels en wetten die je toe moet passen. Ook zijn er maar relatief weinig interessante strafzaken. Van interessante aansprakelijkheidszaken zijn er een heleboel. Maar als ik voor het strafrecht had gekozen, had ik dat misschien precies andersom beweerd.'

TEKST >

ELLIS ELLENBROEK

FOTO (L) >

ELMER SPAARGAREN

FOTO (R) >

TWEDE KAMER

MALIK AZMANI (34)

STUDIE > rechten (civiel recht en strafrecht) van 1995 tot 2000

WERK > Tweede Kamerlid VVD en gemeenteraadslid in Ommen

HUIS > boerderij bij Ommen, appartement in Den Haag

HUISSHOUDEN > getrouwd met RUG-alumna rechten Martiena Elenga (34)

BRUTO MAANDINKOMEN/SCHADELOOSSTELLING > 7311,56 euro (excl. vergoeding raadslidmaatschap en andere vergoedingen)

'Ik kom uit een arbeidersgezin, mijn moeder is Fries, mijn vader kwam in de jaren zestig als gastarbeider uit Marokko. Thuis in Heerenveen spraken we voornamelijk Fries, Nederlands kwam daar later bij. Van de Marokkaanse cultuur kreeg ik ook veel mee. Politiek was niet iets vanzelfsprekends bij ons thuis. Maar ik was er op mijn elfde al in geïnteresseerd. Ik vergeleek de verkiezingsuitslagen per gemeente, dat was een beetje apart. Al vrij snel werd duidelijk dat ik liberaal in hart en nieren ben. Van huis uit lag PvdA meer voor de hand. Toch wordt, vind ik, vaak vergeten dat de V van VVD voor volkspartij staat. Politiek werk was iets voor later, dacht ik. Maar het is snel gegaan. Twee jaar geleden ben ik actief geworden bij de VVD in Ommen, in maart kwam ik in de gemeenteraad en ik werd meteen al op nummer 18 van de landelijke kieslijst gezet. Dat was bijzonder en ik was daar heel blij mee. Het lag in de verwachting dat ik in de Kamer zou komen. Ik ben woordvoerder sociale zaken en werkgelegenheid. Ik heb mijn baan bij de IND opgezegd. Geen moment over getwijfeld. Sinds 2009 was ik daar directielid van een groot onderdeel dat regulier-sociaal heet. Na mijn studie ben ik bij de IND begonnen als procesvertegenwoordiger. In vreemdelingenprocedures vertegenwoordigde ik de overheid. In 2006 werd ik unitmanager, ik gaf leiding aan een afdeling juristen van de IND. Ik ben absoluut niet om mijn buitenlandse naam hoog op de VVD-lijst gezet. Dat is niet des VVD's. Iemands afkomst is niet belangrijk, wij kijken naar iemands toekomst. Ik meen oprecht dat ik mijn hoge plek dank aan mijn kwaliteiten, aan hoe ik in het leven sta en aan mijn snelle carrière bij de IND. De combinatie kamerlid en gemeenteraadslid is zwaar. Misschien moet ik op een dag het raadslidmaatschap laten vallen. Maar ik zit pas sinds maart in de raad. Ik vind niet dat ik nu al tegen Ommen kan zeggen: "Het was leuk, u zij gegroet." En wat harder werken vind ik ook helemaal niet erg, dat zit in mijn karakter.'